

కమ్మమహాజనసభ.

జూబ్బంటాలూకా కమ్మవజలు నిడుబ్రోలులో గుంటూరిమండలి కమ్మజనసభ చేయదలచి యేడవ కమ్మమహాజనసభ చిత్తూరులో జరుగునని తెలియజేసిన రీతిగా కొన్ని మాసములవరకు జరుగదని తెలిపినందున యేడవ కమ్మమహాజనసభను యీ నెలలో జరుపుటకు వేడిదినమున జరిగినసభలో నిశ్చయించుకొన్నారు.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు.

నిడుబ్రోలు } పాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్య. 1-6-19. } నన్నపునేని అంకప్ప.

చెటిలు, బిమ్మయ్య, నూనెయ్యత్రములలో కల్పితేని నవ్వులనూనె, కొబ్బినూనెలను పరిశుద్ధముగ తయారు చేయుదును. ధరలు సరసముగ నుండును. (1603)

కలాపయ్య:—పి. డి. వెంకటేశ్వరయ్యలనాయుడు హస్తములలో కవిత్వము ఏనంటు బంపురం గంజాం.

1604 FOR SALE Calcium Carbide lb. 100 Rs. 0 12 Do. 28x 16. 100 " 17 8 Do. do. " 16 10 G. M. GANGATHARAN, 135, Ravindrapuram Street, Madras E.

The English Universities College, Madras. P. O. 144 (Removed from Y. M. C. A. Buildings to Broadway.) (1624) Coaches for Cambridge Senior Medical Preliminary, Madras Intermediate Parts I & II. Highly organised. For particulars apply to: D. Kulandai B. A. Principal.

యుద్ధ బాండులు శ్రీకృష్ణచేయబడును 1630 యుద్ధబాండులు విక్రయించ కలచువారు మద్రాసు తంజావూరు, నెం 188, చెన్నైలో మాదా సి.వి.సి. గారి వద్దకు రావడంబట్టి స్వాతంత్ర్య ఖరీదుకు తీసికొనడును.

పోముడు లేక, ఉత్తరహరివంక ఏనుర్వసము శివరామశాస్త్రి ప్రణేతము. మూల ప్రతి రు. 1-0-0, ముద్రాణ ప్రతి రు. 0-0-0. వే. శివరామశాస్త్రి, శతావధాని, (1618) చిరినాడ, తెలంగాణ ప్రాంత, కృష్ణా జిల్లా.

శ్రీమద్భగవద్ గీతారహస్యము 547 అను 1437

కర్తయోగ శాస్త్రము శ్రీబాలగంగాధర తిలక కృతము శ్రీ నోరీ సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి చే వరిన ర్తితము. ప్రతి 1-కి ధర రూ. 3-4-0. వావిళ్ల-రామస్వామి శాస్త్రులు అండ్ సన్స్, 192, ఎస్టేట్ నెట్, చెన్నపురి. ఈ.

యంత్రసహాయముచే తయారుచేయబడిన కాంతిగల సిరామాలేలు. మా సిరామాలేలు ఇప్పుడు ఒక అందమైన పెట్టెలో ప్యాక చేసి పంపబడుచున్నది. మాఖ్యమైన వాల్టాల్లికలలే గొప్పగా కొనియాడబడుచున్నది. ఒక్కొక్క మాత్రమున ఒక బొమ్మ కాంతిగల సిరామాలేలును, డైమండ్ బ్లూబ్లాక్ మాత్రము (1 గ్రాము) 144 మాత్రములు రూ. 1-4-0 కమ్మకీ పి. అల్ బ్లూబ్లాక్ 1 గ్రాము మాత్రము రూ. 1-6-0 బ్రెట్ బ్లూబ్లాక్ 1 గ్రాము మాత్రము 0-15-0 ఎజ్జెసిరా 1 గ్రాము మాత్రము రూ. 1-6-0 ఆటపచ్చసిరా 1 గ్రాము మాత్రము రూ. 1-4-0 శ్రీ. ఎ. సి. ఆయర్స్ అండు కో, 18/196 అప్పాబిల్లింగు, వై నాటకాడు, మదరాసు. U C. CHAKRAVARTY, 24, Tarak Chatterji Lane, Calcutta,

హాస్యలహరి

ఘరానా

పొరుగువా ఆసామీ! ఏమండీ! నే నెంతచెప్పినా మీరు నమ్మడం లేదు. మా పూరివారు చాలా ఘరానా మనుష్యులు. విన్నారా, మీ రొక్కసారి వచ్చిమాస్తే మీకే తెలుస్తుంది. ఒక్క నిదర్శనం చెబతాను విన్నండి. మా పూరిలో ఘోషల కవకరత్నం అనేవేళ్ళ తనమెడలో నున్న కట్టుకాను పేరును పట్టపగలు నడిపిధిలో లాంతరు స్తంభం కొయ్యకు తగిలించి పరిచెండుగంటలకు వచ్చిమాడగా అది ఆలాగే వుండండి.

పొరుగు:—ఏమిటండీ - నిజమేనా - అది అంతే రత్నహారమేనా? ఆసామీ:—రత్నహారము కాదు, లాంతరుస్తంభం.

తాడనము.

అన్నయ చెల్లెలును ఆకుకొనుచుండిరి. వారివయసు ముసగా 8-6 వత్సరములు. ఆటసందర్శమున చెల్లెలు తనమాట వివరణని అన్నకొట్టెను. చెల్లెలు ఏడువసాగెను. అన్నకొట్టుట చెల్లెలు ఏడుపుట వినతండ్రిరాక ఏకకాలమున జరిగినది. పిన:—జానకీ! ఏమమ్మా ఏడుచున్నావు. మాధవు డేమిచేసి నాడు.

జాన:—కక్కా! నన్నన్నయ్య కొట్టినాడు. పిన:—మొన్న రామారావుగారి వెంటబాయిని దాని అన్న లక్ష్మణరావు కొట్టినాడు. మాధ:—వెంటబాయి జానకివలెనే ఏడ్చినదా! పిన:—లేదులేదు చేతులూ మన్న తిరగటిగురుజాతో అన్నతల మీద బొప్పికట్టు నట్లాక్కా చెబ్బకొట్టినది. మాధ:—బలే బలే. పిన:—మాధవా! జాగ్రత్త యికముందు నీవు జానకితోలికి పోయిన లక్ష్మణరావుకు జరిగిన కాస్తీ నీకుగూడ జరుగక మానదు.

గతంగత:

వెంకన్న:—అయ్యో దయచేసి ఆయదురూపాయిలు బదులిచ్చెదరా. చాలా అవసరం వచ్చినది. మీరు ఉచితంగా యిచ్చినారని సంతోషిస్తాను. కాశ్రి:—అవును నిజమే నీ కిరీటకకు నేను నాలుగుసార్లులు బదులిచ్చినాను. ఆ నాలుగుసార్లులను గూడ నే నుచితముగా నిచ్చినాననే సంతోషించినావు కాబోలు. దమ్మిడి యైనను తిరిగి యిచ్చిన పాపమున పోయినావు కావునంత విషయం జరుగునో అని నేను చూచుచుంటిని. మరల ఏమిరా కాటా అనిన ఎప్పటి ఆటయే అని సిద్ధమైనావు. “పుస్తకం వదిలా విత్తం పరమాస్తం గతంగతః” అనేవాక్యం బాగా నిదర్శన మైనది. ఇక నన్ను వదిలి మరి ఎవరినైనా బాగుచేయడానికి ప్రారంభించు నీపుణ్యమాయను కీర్తనము గానమవును.

మూడుకాళ్లు

పంతులు:—జంతువులకు నాలుగు కాళ్లును మనుష్యులకు రెండు కాళ్లు నందును గాని మూడుకాళ్లు గల వేదన నుండునా? బాలుడు:—ఉండును. పంతులు:—ఏమిటి? బాలుడు:—మాయింట తీర్థపుగిండిల నుంచి పీటకు మూడు కాళ్లు మాత్రమే యున్నవి. ఆబోద్ధబల్లకును మూడుకాళ్లే.

ప్రేమాధిక్యత

మామ:—నీవు నా కుమార్తెను ప్రేమించితివా? అల్లుడు:—అయ్యో! ఏమి అట్లుచున్నావు. నా ప్రేమ నిరసమానము. ఆమె కడగంటిమాపు నోకించుక నాపై ప్రసరింపజేసిన చాలు, పేరుపర్వతము లభించిన ట్లానందించును. ఆమెకు వీరుకుట్టినంతట బాధకల్గినను నేను ప్రపంచమంత రించినట్లే భావించెదను. ఆమె కరస్పర్శనమున బడయుటకు సత్తనముద్రముల నాలుగునైన దాటెదను. ఆమె నన్ను ఏ వాచామాడ నొల్లనివో నే నానూని కొండ కొట్టకొనకెక్కి అటునుండి యొక్క ప్రేటున క్రిందకుకి దానిప్రక్క నున్న మహాసముద్రమున బడి తునాతునకలై ప్రాణమును పరిత్యజించెదను.

మామ:—మీ ఆత్మను వెండియాడినపుడు నేనుగూడ కొన్ని కల్లబొల్లిమాటలను చెప్పితిని. చాలా గట్టివాడనని తెలిచితిని. నీప్రజ్ఞ అసాధారణముగ నున్నది. నీ వాతేరిన ఆసక్తి వాదిని నీముందర నే నెందులకును కొరగాను. ఈ వట్టు బయన మన మిద్దరముచేరిన నెట్లుపరిణమించునో అని సంశయించుచున్నాను. టక్కర్లు బలు టక్కర్లు చేరుట మగల జరుగ గలదు.

దయ్యముల కొంప

దళారి:— ఏమండీ యిల్లంతా చూచినారా! నేను రావడము కొద్దిగా ఆలస్యమైనది. మరియొకసారి చూతురురండి. ఉద్యోగి:— అక్కరలేదు. యిల్లు బాగుగా నేయున్నది. గాలి వెలుతురు, కొబ్బాయి, మరుగు, పెరడు సరిగానే ఉన్నవి; గాని యిది దయ్యములకొంప యని యిరుగు పొరుగువారు చెప్పిరి.

దళారి:— ఆ దయ్యమునకు మీరు భయపడనక్కరలేదు. దానిని నేను భద్రపరచెదను. అన్నప్రకారము 5-వ లేదీ నాటికి ఏ నెల కా నెల అద్దెయిచ్చుచుండిన నాదయ్యము కలలాడైన కనపడదు. అట్లై నియ్యని వారికి మాత్రము పిళ్ళా వీడ కలుగును.

అలవాటు

వర్తకుడు:— ఏమండీ మీలాత గారు వనిపోయినారగదా! మాతామహర్షితం అంతా మీరు దఖలుపడినదే పదివేలు నగదుగూడ చేరినదే. నాపదిరూపాయల బాకీ యిప్పుడే నా యివ్వచేయండి.

కాతాదారు:— అలాగు కాదోయి పదివేలురానీ రాకపోనీ అలవాటు తప్పవచ్చునా! నావద్దలి వెనుక ఏలాగున వున్నదో యికముందు గూడా అలాగుననే వుండవలెను గాన మారితే లోకులు నడచుత్రపు సిరి అని నగువాలు చేయరా? అందుచేతనే యియ్యలేదు.

ఫలక లెక్క పేనాల ధర తగ్గించబడినది.

బ్లాక్ బర్న్ రూ. 8-8-0. స్వాక్ గన్ 7, నాటర్ మెక్ రూ. 7-8-0, నాటర్ మెక్ (సెప్టిక్ నెక్స్టిల్లింగ్) రూ. 10-8-0, నెల్సన్ 210 రూ. 4 ఆల్బెర్ట్ డ్రా రూ. 2-1-20 1514) గెల్లెడర్స్, క్లీవర్స్ తిరగిల్లెక్కి, మద్రాసు.

దిగుమతిదారులు ఎగుమతిదారులు కమిషన్ యేజర్లు. 1548

లియోనార్డ్ నెల్, నూలు, ఆముదము, నెనక్కాము, ధాన్యములు కామధాన్యములు మొదలగు వస్తువుల, స్వచ్ఛతల తరపున, ఫరాయి జేతనలతరపున కొనబడి విక్రయించబడును. వివరములు తెలియగోరువాడు ఈ విజ్ఞానమున వ్రాయులెను. Pareck & Co., 135 B, Amherest, St, Calcutta.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్ ప్రకటన - 1919.

400 రూపాయలు బహుమతులగూడమున పంచివెట్టబడును. వివరములకొరకు క్రింది చిరునామాకు వ్రాసెదము. డాక్టరు ఆచార్య - లక్ష్మీకృష్ణగారి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం., తాంటుకోడ్, మదరాసు. (1609)

మెట్రపాలిటన్ మార్ట్ పోస్టుబాక్సు నెం 155 రు, మదరాస్.

1. అమ్మతమైన నువ్వరిగ్గాను కెమెంటు. వీరివెల బుడ్డి 1-కి 0-8-0 2. కేటారి 1 డబ్బెల్ తెప్పించుకొనువారికి 1 బుడ్డిన్ని 50 తెప్పించుకొనువారికి 5 బుడ్డున్న ఉచితముగా విక్రయించును. ఈ ప్రాజెక్టును గ్లాసును చిమినీలు రగైరాలకు పరిశ్రమలోట్టుచుండు తడవిన దృఢముగా కరునుకొని ఎప్పటికిన్ని పనికి లోపము లేకుండును. 2. పరిశుభనస్యక, సాధారణము, యిది మా వద్ద తయారుకాబడుచున్నది. ఆ నేతలు వారమునకు, పక్షమునకు వెలకు వారికి ఎంత కావలయునో అంతకువ్రాసి తెప్పించుకొనుచున్నాడు. సాధారణము. పరిశుభనస్యకము 15 రులమును 5 పలమును 0-8-0 1-6-0 80 " 10 " 0-15-0 2-10-0 60 " 20 " 1-11-0 1-11-0 3. స్క్రాప్ బాటర్ 1-కి 0-4-0 ఒక డబ్బెల్ బాటిల్ను వెల 8. రబ్బర్ స్టాంపులు, సాధారణమైన పది విశేషము లేదని కీలు 1-కి 2-8-0 తే వ్రాలు మార్కెట్ తయారుచేయు కీలు 1-కి 3-4-0. ఇతరవిషయములు తెలియగోరువారికి కీలు గు ఉచితముగా పంపబడును. (1611)

ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు వార్షికోత్సవము

నేడు నెల్లూరునందు సమావేశమగుట

అహస్వన సంఘాధ్యక్ష, అధ్యక్షులతోపాటు సభ్యులు

(మా ప్రత్యేక విలేఖనుని యొద్దండి)

నేడు (7-6-19) నెల్లూరునందు సమావేశమైన ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు వార్షికోత్సవ సభాసభ్యుల సంఘాధ్యక్షులు రాజా సీతారామచంద్ర ప్రసాదాచార్యులతోపాటు సభ్యులనుండి భాగములు చూపిరి. కవిబ్రహ్మయని మహాకవులచే బాగదంబడి, హరి హర కాథారాధనపరకై భారతమునందలి పరుషేతర్యంబుల నసమానముగ రచించిన తిక్కన మహాకవియును, ఎక్కువ కావ్యమృత రస మహాభూతపూర్వమయ్య, ఎల్ల నా గరవల కెత్తుటకప్పుకు శ్రోత్రపేయమై స్వావయాకర్షక మగునో అట్టి సకలకావ్యమేదియో, అష్టాదశపురాణసామాఖ్య జ్ఞాతాభివేదియో, నవ భాషా విశ్వకర్మయోగమున సర్వజ్ఞాదునునగు నాచనసోమయో, ఎక్కువ, తన కావ్యచతుర్ముఖితే నేమభూపాలనిక దన్యమునకాదే నీ ధీరోదాత్తుడై ఆంధ్ర ప్రపంచక మంతయు వీడనాడిన భారతారణ్యపర్వశేషమును పూరించి ప్రబంధపరమేశ్వరుడను బిరుదునాచంబుగడించి కాశ్యపకవియు భాగ్యలికే కాత్రుడయ్యెనో, అట్టి యెట్లా ప్రగడయ్యెను, ఎక్కువ ఆంధ్రభావకుల బ్రథమమున లక్షణగ్రంథము నేర్పించి కవిబ్రహ్మయగు తిక్కన మెచ్చు నట్లు దశమూర్తచరితమును జెప్పి “సంస్కృతాద్యనేక భాషా కావ్యరచనావికారము” దెప్పియు, “అభినవదండి” యనియు బిరుదులు గడించెనో, అట్టి శతనమహాకవియును, ఎక్కువ తాను రచించిన విక్రమార్కచరిత్రంబున చిత్రవిచిత్రంబులగు కథలకొప్పించి రసోదంచితంబుగ జేసి, శతరాయ మహారాయ మంత్రినైతముడగు తన్నెలకంటి సిద్ధనకు నంకితమిచ్చి మహాకవి యని పేరుగాంచెనో అట్టి జక్కవయ్య, ఎక్కువ శ్రీ. క. పదనేడన కితావ్రాంధ్రమునందుండి మహా మహాపాధ్యాయులగు నంది పాండిత్యమహామహేశ్వర నారా పెద్దమ్మమహాకవియులనుండి ప్రథమాంధ్రప్రదేశ్ కావ్యమునన్ని ఆంధ్రమాతకు భూషణంబై కాశ్యపకీర్తిని గడించెనో అట్టి ఎలకాచి బాలసరస్వతియు, ఎక్కువ రాజకీయోద్యోగియై కవియై మహాకవులపరంపరలో నిండుమండుగా జేరగల్గెనో అట్టి కంకంటి పాతరాజుగారును, వీరి సమకాలినులు ముద్రులును కవిమారుమరవిజయసింధుగ్రంథకర్తయగు బండితుడును నగు పున్నగిరి తిమ్మయ్య, దశావతారచరిత్రమును నింపుగ రచించిన ధరణిదేవుల రామచంద్రయ్య ఎక్కువ మొన్న మొన్న భారతముతోడ దులయాగడగిన గామాయదాగ్రంథములు రచించి శ్రీ వేంకటగిరిప్రభువును మెప్పించి యగ్రహారాధనతాగ్రంబుల బడచెనో అట్టి గోపి కాథము వేంకటకవియు, ఈ నెల్లూరుమండలమునందే జన్మించి, ఈజలాస్వాదనమే చేసి ఇంద్ర తన కవితాధారక గుడించి ఆంధ్రవాక్యయాభివృద్ధికై బాద్మదీరి.

ఏయను ఆంధ్రకవయిత్రులలో (బ్రథమస్థానమున గైకొని నిరుపమానకీర్తిని గడించెనో, ఏయను అసమానమృదు మధురలితనదకవిత్వమాహాత్మ్యమును భాగ్యలిక గడించెనో అట్టి మొల్లయ్య, ఏయను పురుషులకును నూడ నోయమగు వేదాంశమును గ్రీర్తనముగ రచించి ఇంకను గొప్ప గ్రంథములకు గర్వత్యమును వహించెనో అట్టి తిరిగింద వేంగమాంబయ్యను.

క. పంతుల వేల్మిచ్చివో
నగరే నిను మగతనంపునాయకు లెందర
యగురాడువార మెలిమి
నగ పేటికి జలకమాడ వచ్చినవోటకే?
అని ఆశువుగ బడ్డెమున జెప్పి కవిత్వమును వీరోద్యోగమును గల్పించిన వీరవత్సయ్యను, ఈ వికృమసింహపురి మండల నివాసినులే!
నెల్లూరుమండలమందలి ధూర్జటి, తన్నెలకంటి చిత్రి కవి సంఘములు పెద్దమ్మకవుల సెలంగియ్యెను. ఇట్లే వర్ణమండలంచినవో, మా మండలమందలి కవులచేయు పుంభానుపుంభంబులగు బయలుజేలును. కనుక విస్తరభితిచే సంక్షేపించువాడను.

శ్రీనాథమహాకవి ఆంధ్రుడు కాదని కొందఱు వాదించుచుండగా నీమహాసభలో నీరం దాంధ్రుడనుట గాక మామండలవాడు డనినూడ రుజువుపలుకుట

నేను సామాసిండుచున్నాడ. శ్రీనాథుడు రచించిన గ్రంథములలో (1) వండితారాధ్యచరిత్రమును నేమభూపాలని దండ నాయకుడగు పెండ్రామాత్యునకును, (2) శృంగారనైషధమును నేమభూపాలని ముఖ్యకుంత్రి యగు సింగనామాత్యునకును సంకితములు. (3) శృంగారనైషధము తరువాత రచించిన హరవిలాసమును శ్రీనాథుని బాలసఖుడగు అచంద్రుని తుమారుడు తిప్పయ కంకిత మిచ్చినట్లు ఈకీర్తించవలయుల నలక దెలియుచున్నది.

గీ. ఉదయభాషావివర్ధియోగమగతము
బాలసఖు గారించి తాత్పర్య మొప్పు
నవదీపయ త్రిపురాం యక్షరాజు
హితమివోక్తము వెలయగ నట్లు లనియె.

గీ. ఆగమజ్ఞానవిధి తత్త్వార్థభిని
బహుపురాణజ్ఞానపు మధ్యస్థమిది
భావసఖుడవు శైశవీబంధ మొకటి
యధరంపును నాపేర సంకితముగ.

ఈ యచంద్రయ నెల్లూరువాడవునను, కోటికృతమునకు మహారాని గుంధబాండాగారాధ్యక్షుడను నగు వైకృతభామణి. ఈ గుండ్రదండకీర్తనము గూర్చి ముందు చెప్పెదను. వై గ్రంథములకు ముందు రచింపబడిన కాలివాహనసప్తకీర్తనము, మరు త్రాట్యురీతమును బాల్యమున రచింపబడిన నగుటచే వానిని గూర్చిన ప్రఖ్యాతి యంతగ లేదు. కాని శ్రీనాథుని వార్ధకకాలో రచింపబడిన భీమపురాణము వీరభద్రాచరిత్రయలై యైన రెండ్రూడి అన్నయకును, కాళి భండమున వీరభద్రాచరిత్రకి అంకితము నొనర్చుటచే నీ రెండు గ్రంథములు రాజమహేంద్రవరమున రచింపబడిన కవకుల నందియను లేదు. ఈ మహాకవి రాజమహేంద్రవరమునందే త్యదక గడపినట్లును, మధ్యదశ కొండపడు ప్రాంతములలో గడపినట్లును ఈ గ్రంథరచనకాలే తెలియుచున్నది. కాని బాల్యదశ యెందు గడచెనో చూడము. హరవిలాసకృతికర్త యైన అచంద్రయ్య ఈ మహాకవికి బాలసఖుడు. అచంద్రయ్య నెల్లూరువాడనుట వికృమము. కనుక శ్రీనాథుడు బాల్య దశయంతయు నెల్లూరున గడచెను. ఇదియును గాక ఈకవి తాను పాకనాటికివాడ నని శబ్దములు చెప్పికొనియున్నాడు. విక్రమసింహపురియొక్క బాకనాటిలో జేరిన దని చరిత్ర జరిగిన మీ కల్గరకు విదితము. అందుచే బాల్యదశ గడపిన నెల్లూరు ప్రత్యేకమే ఈ మహాకవికి జన్మస్థానము కాక మఱియుక టెల్లు కాగలదు? అదియును గాక యీ మహాకవికి మఱి యగు దగ్గరల్లి దుగ్గనకవి—

గీ. కవిసార్వభౌమకై కర్ణాటవిభుచేర
గంకరత్నాభిషేకములు గనిన
శ్రీనాథునికవి కూరిమి నేయుమఱచిరి—

అని తనసావికేతాపాభ్యాసమున ప్రాసీయన్నాడు. ఈదుగ్గనకవి నావికేతాపాభ్యాసమును నెల్లూరుమండలమునందలి యందయగిరిప్రభు కను బసవభూపాలనికుంత్రి యగు ననంతామాత్యునిగంకరకు సంకిత మిచ్చియున్నాడు. కనుక నీదుగ్గనకవియు నెల్లూరుమండలములోనివాడ డనియే నిశ్చయముగ జెప్పవచ్చును. కనుక బాల్యము గడపినట్టియు బాంధ వ్యము జేసినట్టియు మండల మివకి జన్మస్థానము కాక మఱి యొకమండల మెట్లు కాగలదు? కనుక నావాదమునకు బ్రబలము లగుప్రతికూలసాధనములు చిత్తుకలత శ్రీనాథ మహాకవి నెల్లూరుప్రభువానుడని కాని లేక నెల్లూరుమండల వాడు డని కాని నిస్సంద్విగ్ధముగా జెప్పకలెను. ఈ మండలమే భారతవ్రతముతో నిర్ణయ నిర్బుటచేతన, తత్పర్య లగు మఱి కొందఱు విచ్చుటచేతను సలక్షణగ్రంథనిర్ణేత యగు ప్ర ప్రథమకవయిత్రునే యిచ్చుటచేతను భాషాకల్పవృక్షమానకులై పుంపాదిని పల్లవికర్త మనుమితర్క ఫలితత్యయలను సమకూర్చి కవి మనన చేయువాడను.

మనుజున కన్న బలములకన్న ముఖ్యమైనది బుద్ధిబలము. కత్తి ఆంధులో నున్నది. వృత్తి ఆంధులోనున్నది. యక్షియు నందిలోనే యున్నది. భక్తియు సందేకలదు. భవముకూడ సందేకలదు. గౌరవమును ఆనందిమును సందేకలవు. అట్టియిది

బలమును పెంచుటకు భావయోగ్య తోడ్పాటు తర్యవసరము. భావ వెరగనిది బుద్ధి వెరగదు. బుద్ధి వెరగనిది భావయోగ్యత వెరగదు. ఒక్కొక్క భావ యోగ్యతయన్నది. సాధారణముగా భావనబట్టియే నాకు తేర్చుచున్నది. ఒకభావను మాటలాడునను రను భాషాభివృద్ధికై సమావేశ మగుట కలది; అట్టి సమావేశములకే పరిపక్తులకే పేరు. దేశకాలములను బట్టి మహాపాథిపాయనసారముగ భావయందు వలయు మార్పులు చేయుటచేతనే భావ మభివృద్ధి యగుచున్నది. కవిత్వవిషయమునకు బూర్వ మేర్పణపడబడిన నియమము లగననగములని కొందఱు తలంచుచున్నారు. అదినయం జననముకాదు. నియమలహితమగు కార్య మెద్దియు నాశించదు అది మూలము తెగిన గాలివటమువలె స్వేచ్ఛె లింగోహోయి అభోగతిం జెందును. మనుజుడు, విద్యులండును, వృత్తులందును, ఈశ్వరదత్తమును బుద్ధిబలమునకు లోకానభవముతోడ్పడును, మాతాంశములగని పెట్టుచున్నాడు. కవియొక్క యభిప్రాయములు అక్రమవిశేషముచే గావ్యరూపమున కావ్యరీతిగ నొందుచున్నవి. కనుక భాషావిషయమున మార్పులు ఎరిచి చిత్తమునకు నచ్చునట్లు వారు చేయక యిట్టి పరిపక్తులలో బండితుల మోలఁ జచ్చించి చేరిన పర్యవసానములకు ఆచరణ లోనికిం గొనవచ్చుట భావకు శ్రేయోదాయకము

ప్రస్తుతమా ప్రత్యేకముగ నాంధ్రులు కలహంబును పాత కాలము బాత్రిగా లేవు. సంస్కృతాధ్యరణమునకై అందందు. భారతము కలపుగాని ఆంధ్రముమాట తల పెట్టుకొనినవారే. ఇది నాంధ్రమునకు శరణ్యము మనయాంగ పాతకాల ప్రాచీన. అందును ప్రవేశపరీక్షనకును నాంధ్రులు నోకవిధము నొకటి తిరుచి నైచ్చిముగ జేసిరి. ఆంధ్రభావం గొని జల్లుకొండై, సంతప్రయోజన ముండమిదే లి. ఏ. తిరుగెలో నాంధ్రమును నైకొనవిద్యార్థులే యరుడైరి. అందుచే “జిక్క, నక్క, గాడిన” పాతములతోనే యాంధ్రము యగియుచున్నది. ఇట్టిపాతకాలలకుండి బయలుజేలు విద్యార్థులే మనకు గవులుగా నుచ్చుచున్నాడు. ఏదియైన నొకపద్ధతియు ప్రాయోదమనిన సమాసములతోటను మెదడు చించింది నిసంబువులు పెదకవినక యేదియో యొకవిధముగ ప్రాయశలసినవారే గాని వండితాదరణమునకు మాత్రము పాత్ర మగునట్లు ప్రాయశలవాదుగాదు. ఇది యట్లుండ వ్యాసరచన యొకటి పరీక్షలలో నేర్పాటు కావలయున్నది. వీరు తక్కువయ్యెనై భాషాగ్రంథములు చదువడంద నొకగురువునొద్ద కుమార్తె చే యకుండ వ్యాసరచన జేయవలసినవా రగుచున్నారు. అది యెట్లో తెలియదు.

వ్యాసరచనయు సామాన్యమైనదికాదు. సలక్షణమైన వ్యాసరచనకు నెన్నియోగ్రంథములకు చదువనలెను; ఎన్నిటి నో నిఘంటువులకు విల్లింపబడెను; ఎందటియొద్దనో విద్యాభ్యాసము చేయులెను. ఇది యేమియు లేక యుత్కృష్టవచనరచన గాంచుచున్నయెలా నల్లులబుచ్చుచున్నది. అది దుస్సాధ్యము. పూర్వకాలంబున నాంధ్రవిద్యాగురువులు పెద్దమ్మండి కన్యల జేరదీసి ఆంధ్రవిద్యార్థులకులనుగాజేసి రాజాస్థానముల కంపుయండెదవాడు. ఇప్పుడట్టి గురువర్యులు కానరాదే కాని నాంధ్రవిద్య యందుంట్లలసినకాలము వచ్చినది. మన యాంధ్రకవులు అల్లసాని పెద్దనకువారే బ్రబంధములు మప్ప అనుభవముగ నొకేవిధముగ వ్యాపించి దోషము మనము వారి కారోపించినను మాతాభిప్రాయసారముగ మనము చేసిన దంతగా గానరాదు. పూర్వపు కవులు వారు చేపట్టినవారి సంకయ నలినమర్థతో నిర్వహించిరి. “ఉదయవాక్యాభి”చే నలరారు వన్నయకవిత్వమును, “రసాభ్యుచితబంధము”లచే నొప్పు లిక్కయజ్ఞకవిత్వమును “మాక్తివైదిత్రోచే” బ్రకాశించు ప్రబంధపరమేశ్వరుని కవికయు, గంభీరాధ్యక్షదజటిల ప్రభాభానురం దైన నాచనసోమని కవిత్వమును, అనర్గళమృదుధారాత్రసారం దైవ శ్రీనాథునికవికయు, నేమర్థభాయి వృందైన భట్టుమూర్తికవికయు మఱియొకరికి లభించువదికావు. ఇది సంస్కృతాంధ్రభాషాపాండిత్యముచే నలరడినకే కాని అల్పజ్ఞానముచే నలరడినదికావు. కనుక నీ సాహిత్యపరిషత్తునందు జన్మింపవలసిన రెండవ విషయము మన భవిష్యదాంధ్ర గ్రంథకర్తల సంస్కృతాంధ్రములయందు బూర్ణపాండిత్యము కలవారిగా జేయు టెట్లు! అచంద్రయ్య యున్నది. రాజమహాపాథరణపాతకాలలందు. ఆంధ్రభాష ప్రథమభాషగను, ఆంగ్లభాష ద్వితీయభాషగను గలపినవో నిక్కార్థము గుల భముగ నెలవేయవచ్చును. ఇట్లు చేసినవో నల్పజ్ఞానము గల మన ప్రథమకవిజ్ఞానబుద్ధిగల ఆంధ్రమునందైనను నిష్పటికన్న గించె మధికజ్ఞానము కలవారగుదురు.

తలయటచేతనే మంచికార్యము లన్నియు వెలువడినట్లు చరిత్రమున్మోపించుచున్నది. తలయటచేతనే అగ్ని ప్రజ్వలిండ్రి;

రెండవ దినమునందు గూడిన సభయును ఉదయమునందు మొదటను సభావ్యవహారమునకు సంబంధించిన తీర్మానములు కొన్ని చర్చించి ఆమోదించబడినవి. ఆనంతరము చాగంటి అన్నప్పగారు “ కైవసుతాచార సంప్రదాయములు అద్వైత సిద్ధి కేవిధమున దోడ్పడును” అను విషయమును గురించి మంచి యుపన్యాసమును జేసిరి. “ శివోహమ్ ” అను అద్వైత సిద్ధిని బడయుటకు సర్వప్రాణులయందును చరాచరము లందును సత్వమైన ఈశ్వరాంశము నిరంతరమును సభ్యనింపవలయుననియును గురులింగ జంగమ రూపముల కభేదమును క్రియారూపమును బోధించెడి లింగధారిమతయద్వైత సిద్ధికి సాధనమనియును శ్రీమదిగొండ కంక రాధాస్థులవారు వారి కీర్తనలందును కావ్యములందును నిబోధన చేసినవియును కైవులవారి నిర్వచనమిది కవ్యవహారములందు సత్వమైన కంకరలీలను సంద

Bandar Taluk Board's Office, } B. NARAYANA RAO.
Masulipatam, }
Dated 3-6-1919 } For President.

ఆంధ్రపత్రిక

1919-వ సం॥ జూలై నెల 7-వ తేది

శనివారము.

ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు.

నేటిదినము, ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు ద్వారా వార్షికోత్సవము బ్రహ్మశ్రీ వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిగారి యధ్యక్షతక్రింద నెల్లూరిలో ప్రారంభ మగుచున్నది. ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు నూతనముగ స్థాపించబడినపుడు ఆంధ్రవాఙ్మయాభివృద్ధిని, భాషాపోషణమునకును, ఈ ప్రతిష్ఠాపన మొత్తయో సహాయకారి యగు నని ప్రజలూహించిరి. ఇతర సంస్థలవలె, పరిషత్తుకు ధన లోపము లేకుండెను. ఈ యధ్యమమును కొనసాగించుటకు, ఆంధ్రప్రముఖులు పూనుకొనిరి. ఏకారణముచేసిన నేమి, తలపెట్టిన కార్యము సత్వరాభివృద్ధి గాంచలేదు. నిఘంటునిర్మాణ మొత్తవరకు జరుగుచున్నదో, తెలియదు. సాహిత్య పరిషత్తు తీరక సకాలమునకు వెలువడక, ప్రాత సంచికలు రెండుమాసములవి కలసి ప్రచురింపబడుచున్నవి. దేశమునందు సరియగు విమర్శనాపద్ధతుల నెలకొల్పి, చక్కని వాఙ్మయము వెలువడునటుల జేయుటకుగాని, భాషయం దిటీవల వెలసిన నూతన శబ్దజాలమునకు రూఢ్యర్థములను కల్పించి భాషాసంపదను వృద్ధిజేయుటకు గాని, ప్రాచీనపరిశోధన విషయమై పెరుగుచున్న వివాదములను ప్రామాణికముగ పరిష్కరించుటకుగాని, ఆంధ్రభాషకు సమగ్రముగ వ్యాకరణము వ్రాయించుటకుగాని, కవిత్వరచనకు ప్రోత్సాహమిచ్చి భాషప్రపంచమునకు నూతనోత్తేజము గలిగించుటకు గాని సరియగు ప్రయత్నములు జరుగలేదని యంగీకరింపక తప్పదు.

ఇక్కాలమున, జాతీయోద్యమము జీవితశాఖలన్నిటియందును నూతనసంచలనము గలిగించుచున్నది. ఆంధ్రదేశ మీ భాషపరివర్తనముచేయితిర భాగములతో బాటు క్రమవికాసము గాంచుచున్నది. సాంఘిక, రాజకీయ, సాహిత్య, ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధితై, దేశము పరితపించుచున్నది. ఆంధ్రోద్యమము, గ్రంథాలయోద్యమము, జాతీయవిద్యోద్యమము, బ్రాహ్మణతరోద్యమము, అంతఃజాతీయసంఘము, మొదలగునవిన్నియు, ప్రజాజీయములకు బాహ్యచిహ్నములై వర్ణించుచున్నవి. మిగిలిన యధ్యమముల నటుంచి నను, భాషావిషయమై కొంతకాలము క్రిందటివరకు బెరిగిన గ్రామ్య గ్రాంథికవివాదమున కర్థమేమి? భాష తగినంతగ యభివృద్ధి గాంచలేదనియు, ప్రాచీన ప్రయోగముల దప్ప నూతన ప్రయోగములను స్వీకరించుటకు వెనుకబడినదనియు, ప్రజలలో చిరకాలమునుండియు నుత్తమ జాతులు వాడుచున్న ప్రయోగములు సయితము వర్జనీయము లగుచున్నవనియు, భాషాభివృద్ధిస్రంభించుట ఆంధ్రుల పురోభివృద్ధికి నిదర్శనముగాదనియు, భాషాసంస్కర్తలు కొందరు బయలు వెడలి ఆదోశనము కావించి యుండిరి. గ్రాంథికవాదులను పేరుతో మరికొందరు బయలుదేరి, సంస్కర్తల యధ్యమము భాషకు వికృతాకారమొనెగునని వారి వాదములను ఖండింపసాగిరి. ఇట్టి ఘర్షణకరమైనను, ఉభయవాదములకును

సమన్వయము గుదిర్చి, ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు సక్రమాభివృద్ధికి తోడ్పడవలసి యుండెను. ఆ తరుణము జరిగిపోయెను.

ఉభయవాదములందును సత్యము గలదు. భాష నొక్కమారు సంస్కరించి తారుమారు జేయుట, విప్లవకరమై, భాషాసౌష్ఠ్యమును భంగపరచును. ఏభాషయం దయినను, మార్పులు క్రమక్రమముగ జరుగవలసియున్నవి. ఈ మార్పులు భాషానాధుర్యమును పాడుచేయునవిగ నుండగూడదు. విప్లవకరముగ మార్పులు, ప్రజలలో సంస్కరణములపై విముఖత గలిగించును. అందుమూలమున ప్రధానోద్దేశము విఫలమగును. ప్రాచీనులు భాషాభివృద్ధికి పశాత మొనగకపోలేదు. సాంప్రదాయసిద్ధ మగు పద్ధతులపై సంస్కరణముల కొనసాగించుటకు అవకాశ మెప్పుడును ఉండియే యున్నది. భాషాసంస్కర్త లట్టి మార్గముల నవలంబించుట ప్రయోజనకరము. మహాకవి ప్రయోగములకు వ్యాకరణ సూత్రము లడ్డపడవు. అట్టి మహామహులనుండి వెలువడు శబ్దములు స్వతఃప్రమాణములు. సంస్కృతకావ్యములందు, ఆర్షప్రయోగము లనేకములు కనుబడుచుండును. వాటిని నిరసించుట కేవలయాకరణులకును అధికారముండదు. అట్టి ప్రయోగములను, వ్యాకరణ మంగీకరించి తీరును. తిక్కన, పోతన మహాకవు లాకాలమున వాడుకలో నున్న మాటల కున్నత స్థాన మొసగిరి. భారత మందలి ప్రయోగముల నిపుడు ప్రమాణములుగ నంగీకరింపక తప్పదు. వ్యావహారిక భాషావాదులు భాష తాముగోరు తీరున సంస్కరింపబడవలె నని, ఎలుగెత్తి చాటిసంత మాత్రమున లాభ ముండదు.

ఏమహాకవియైనను బయలు వెడలి ఉన్నత జాతులలో వాడుకయందున్న శబ్దములను గ్రంథస్థము గావించి వాటి ప్రయోగముచే భాష కెటుల పన్నె కలుగునో నిదర్శనపూర్వకముగ జూపగలుగుచో, ఆపైన నెట్టి యాక్షేపణయు వెలువడజాలదు. ఒకవేళ వెలువడినను, ఆక్షేపణకు విలువ యుండదు. తక్కుంగల కవులందరును ఆ ప్రయోగములను వాడి తీరుదురు. వ్యాకరణ మట్టి ప్రయోగములకు భాషయందు స్థానమిచ్చును. ఇందుకు దూరము బోనక్కరలేదు. మహాకవి రవీంద్రనాథుడు, వ్యావహారిక భాషావాది యని, మాచదువరులకు తెలిసి యుండవచ్చును. ఆయన గ్రామ్య గ్రాంథిక వివాదములతో కాలము గడుపక, వాడుకభాషను తన గీతములం దుపయోగించి, దానిని పవిత్రవంతము గావించెను. వాడుకభాష నుపయోగించినంత మాత్రమున, ప్రపంచములో కెల్ల గణన కెక్కిన మహాకవియగుటకు, రవీంద్రుని కంతరాయములు గలుగ లేదు. గ్రాంథిక భాషావాదులు భాషమారుట లేదని తలచి, జరుగుచున్న ప్రచండమార్పుల గూర్చి కంట్ల మూసికొనిన లాభముండదు. వాటిని గుర్తించి, భాష కవియలంకారప్రాచు మెటులగునో నటుల మార్గముల నరయవలయును. చిరకాలపు వాడుక చేసనేకమగు ప్రయోగములకు భాషలో స్థానము గలిగినది. నూతనముగ ప్రబలుచున్న రాజకీయ వికాసముచే, శబ్దజాలము భాషలో జొరబడుచున్నది. ఎవరికి దొరకిన పదములను, వారుపయోగించుచున్నారు. అవసరములు ప్రేరేపించుచున్నది. ప్రజలకు రాజకీయస్వత్వములు చేకూర నున్నపుడు, వారి కీ విషయము సుబోధక మగు నటుల ఏదోవిధముగ మనోభావములను వ్యక్తపరుపక తప్పదు.

రాజకీయ సభలలోను, వార్తాపత్రికలలోను యిట్టి నూతనపదము లనేకములు అవసరముకొలది

ప్రయోగింప బడుచున్నవి. ప్రకృతి శాస్త్ర సంబంధ మగునట్టియు, సాంఘిక మత సంబంధ మగునట్టియు, పదము లనేకము లుపయోగింపబడుచున్నవి. కొన్ని పదములకు, రూఢ్యర్థము కుదిరినది. మరికొన్నిటి కింకను స్థానము చిక్కలేదు. ఇట్టి అరాజకస్థితిలో ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తువారు ప్రజల మనోభావముల గనుగొని, ఏయే పదము లేయే యర్థములలో నుపయోగింప బడదగినవో, ఏయే ప్రయోగములు చిరకాలపు వాడుకచే భాషలో స్థిరపడుటచే, ప్రయోగార్హములో, మొదలగు విషయముల నన్నిటిని నిర్ణయించుట యవసరము. ఫ్రెంచిదేశముందు, సాహిత్య పరిషత్తుల చారిత్రము జూచిన, నవి భాష నెటుల పరిశుద్ధము గావించి భాషాభివృద్ధికి తోడ్పడి, ఉన్నత ధములు వెలువడుటకు సాయపడెనో గనుగొనవచ్చును. గద్యరచనయందు, ఫ్రెంచిభాష చెందిన యాన్నత్యము, యితర యూరపీయను భాషలలో గానరాదు. రెనాన్ మొదలగు సాహిత్యచక్రవర్తు లాదేశమున వెలసిరి. ఆంధ్రభాష గూడ రాజాపోషణ బడసినపు డట్టి యుత్కృష్టత గాంచెను. ఇపు డట్టి పోషణ లేకుండుటచే, సాహిత్యపరిషత్తు వారా భారమును నిర్వహించవలసి యున్నది. భారతప్రయోగముల నాటినుండి నేటివరకు ప్రబలిన ప్రయోగముల నన్నిటి పరిశీలించి ప్రమాణ సిద్ధమై సమగ్ర మగు వ్యాకరణమును తయారు జేయించవలసియున్నది. భాష పెరిగిన కొలదియు, వ్యాకరణము గూడ పెరుగుచుండుట స్వతఃసిద్ధము.

చెప్పట సులభము, చేయుట కష్టము. సాహిత్యపరిషత్తువారు, ప్రాచీన శిలాశాసనములను పరిశోధించియు, తాళిపత్రగ్రంథముల సంపాదించి వాటిని ప్రచురించియు, మహావకారము గా విచుచున్నారనుటకు సందియములేదు. కాని వారు చేయవలసిన కార్యముతు లేనిది. దీనిని నెరవేర్చుటకు ప్రయత్నించుటను ద్వ్యుద్యోగము జేయవలసి యున్నది. సాహిత్యపరిషత్తు తిన్నగ పనిజేయుట లేదని తలచి, వేరొక సభ కొవ్వూరిలో సమావేశమగువలెదెను. కాని, సమావేశము ముగిసిన పిమ్మట, జరిగిన పని ఎద్దియో యింతవరకును బహిర్గతము గాలేదు. ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు నూతనోత్సాహముతో నిరంతరకృషి జరుపునటుల, ప్రజలు తగిన శ్రద్ధ దీసికొనవలసి యున్నది. సాహిత్యపరిషత్తు తన కార్యమును తిన్నగ నిర్వహించదేని, యిందులకు ప్రజలే భాధ్యులగుదురు. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు రాజా సీతారామచంద్ర శ్రీరంగ భూపాల భారేరావు గారు, ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తువారు జరుపవలసిన ధర్మములను చక్కగ వివరించిరి. సమగ్రవ్యాకరణమును తయారు జేయుటయు, విమర్శనాపద్ధతిని దెలుపు గ్రంథమును తయారుజేయుటయు, ఆంధ్ర భాష ప్రథమభాషగను ఆంధ్ర భాష ద్వితీయభాష గను పాతకాలలందు గలుపబడునటుల కృషి నలుపుటయు, భాషా విషయమున కాలస్వభావము బట్టి ఎట్టి మార్పు లవసరమో నిర్ణయించుటయు, సాహిత్యపరిషత్తు వారి ధర్మము లని, వీరు తమ యువన్యాసమున స్పష్టపరచిరి. వారి యువన్యాస సంగ్రహమును కేరొకచో బ్రచురించుచున్నాము. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు దెలిపినటుల, నెల్లూరు మండలము పూర్వకాలమున కవిత్వజాలకు నిలయుమై, ఆంధ్ర సారస్వతమునకు మూలస్థిర యుండెను. అట్టి మండలమున జరిగెడి ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తుభాషాభివృద్ధికి ప్రోద్బలము కలిగించి, ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతాభివందనములకు ప్రాత మగుగాక యాకోరెదము.

పార్లమెంటు: ఇండియా దేశము

పార్లమెంటు సభలో, ఇండియా దేశము గూర్చి విసుపు జనించునటుల ప్రశ్నల వైచు వారిలో, కలనల్ యేటుగారు ముందుకు వచ్చుచున్నారు. వీరు ఇండో బ్రిటీషు సంఘసభ్యులై, ప్రజాశయములను విఫలకరుచుటకు శక్తివంచన లేక కృషి నలుపుచున్నారు. ఇండియా గవర్న మెంటు బిల్లును రెండవమారు చదువకుండ, జాయింటు కమిటీ వారభిప్రాయ మొసగువరకు, నిలిపియుంచ మని వీరు సూచించిరి. ఇట్టి కార్య విధివర కెన్నడును జరిగియుండకుండుటచే ఈ సూచన సంగీకరించుటకు విలుండద; బోనార్లగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ఏటుగా రంతటితో నిరుత్తరులు గాలేదు. ద్వంద్వప్రభుత్వము వలదని, జాయింటు కమిటీవారోకవేళ సూచించుచో, పిమ్మట బిల్లు మార్పబడునా యని యేటుగారు ప్రశ్నించిరి. ఇందుల కెట్టి యభ్యంతర ముండదని, బోనార్లగారు చెలిపిరి. ఏటుగారి కంతటితో గుండబెడుదు తీరి యుండవచ్చును. కాని, యింకను తన స్థానమును బలకరచుకొనుటకు, బిల్లుయొక్క రెండవ కతనమువలన, రాష్ట్రప్రభుత్వాభిప్రాయముల వరి శీలనమున, కెట్టి యడ్డంకులు గలుగవని, అభయ మొసగమని, ఏటుగారు కోరిరి. సంస్కరణపు బిల్లును, మార్పించి అందులోనున్న కొంచెము ఖాళ్యత నైనను తీసివేయించి, క్రస్తుత నిరంకుశ విధానమునే యభ్యర్థించుకొనసాగింపజేయవలెనని ఏటు ప్రభుత్వము పిశ్యప్రయత్నముల గావించు నున్నారు. బిల్లును మార్పునెడల సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము ప్రజల కలవడునటల గావించుటకు, హిందూదేశ రాయబారులు ప్రయత్నముల నలుపవలసియున్నది. జాయింటు కమిటీ యందు, సిడెహాంవర్గపు ప్రభువులు తప్పక జేరుదురు. సంస్కరణములను తారు మారు జేయుట కందుచే ప్రతికూలురకు చక్కని యవకాశము చిక్కినది. ఈ విషయముల నన్నిటిని చాటుట కెంతవరకు సాధ్యమనో దోచకున్నది. రాష్ట్రప్రభుత్వములు దుర్బోధకుల నడుచుటలో, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వాటికే చేయాల నొసగుటకు వెనుదీయుచున్నదాయని ఏటుగారు మరియొక ప్రశ్న నడిగిరి. మాంటాగుగారి కావిషయము తెలియదని జవాబు చెప్పబడెను. హిందూదేశములో వ్యాపించి యున్నవదంతి ప్రకారము, హార్నిమెను ప్రవాసమునకు గవర్నరకు సర్ జార్జి లాయడుగారు మొదట సమ్మతించ లేదని తెలియుచున్నది. ఇప్పుడు విధింపబడుచున్న నిర్బంధములు, కలనల్ ఏటుగారి కెంతమాత్రము చాలినటుల తోచుటలేదు. కలనల్ ఏటువంటివారడిగిన ప్రశ్నలను, వాటి కొనగబడిన ప్రత్యుత్తరములను కడు శ్రద్ధతో నీ దేశమున కంపుచున్న రూటరు సంఘమువారు, పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టబడిన సంస్కరణపు బిల్లు వివరముల నింతవర కేల బంధ లేదో గ్రహించుటకు సాధ్యపడకున్నది. ఏటుగారి ప్రశ్నల కున్నంత ప్రాముఖ్యత, సంస్కరణ బిల్లుకు లేదని రూటరు సంఘమువారి ఉద్దేశ మేమో!

బొంబాయి క్రానికలు

మాంటాగుగారు బొంబాయి క్రానికలు ప్రతిక నడచివైచుటకు గల కారణములను, తమ బడ్జెట్ ప్రసంగమున వివరించిరి. ఇందుకు సమాధానములను చెలుపుచు, బొంబాయి క్రానికలు డైరెక్టరు క్షమమున అధ్యక్షులగు జిన్నాగారు మాంటాగుగారికి తంత్రీవార్త నిచ్చిరి. ఇండియా యందలి బ్రిటీషు సైనికులలో నుద్రేకము పురి

కొల్పుటకు, బొంబాయి క్రానికలు ప్రతిక వారిలో నుచిరముగ వంచిపెట్టబడెనని, మాంటాగుగారు చెలిపిరి. ఇందు కారణమెద్దియో లేదని జిన్నాగారు వివరించిరి. ఢిల్లీలో బాధను కలిగించెడి నొకవిధముగు గుండ్లు క్రయోగింపబడెనను, అసత్యమును బొంబాయి క్రానికలు ప్రకటించినటుల మాంటాగుగారు నేరారోపణ జేసిరి. ఇట్టివార్తను ఢిల్లీ విలేఖరి తమప్రతిక కంపెనీయొ, క్రభుత్వమువారిందుపై ప్రకటించిన వ్యాఖ్యానము ప్రకటనలో ప్రచురింపబడె ననియు, ఢిల్లీ విలేఖరి తనవ్యాఖ్యల నుకనంపారించికొనుచు బంపిన తంత్రీవార్త తమ కేకారణముచేతనో చేర లేదనియు, నింతలో హార్నిమెనుగారి ప్రవాసము సంభవించుటయు ప్రతిక యాగిపోవుటయు జరుగుటచే, ఢిల్లీ విలేఖరి పోస్టులో పిమ్మట బంపిన వార్తను తాము ప్రచురింపలేకబోతి మనియు, కత్రికాధ్యక్షు లిందుకు విచారించుచున్నారనియు, జిన్నాగారు చెలిపిరి. హార్నిమెనుగారిని ప్రవాసమున కంపుట కిది మాత్రమే కారణములగుచో, ప్రజ లివి తగినవని ఎంచజాలరు. హార్నిమెనుగారి శిక్ష హిందూదేశమున కొక విధముగ లాభకారి యయినది. సంస్కరణముల బిల్లు ప్రవేశపెట్ట బడినపుడు, వీరు ఆంగ్లదేశమునందుండుట సంభవించినది. మేనెల 27 వ తేదిన పీఠాంగ్లదేశము నురక్షితముగ చేరినటుల తెలియుచున్నది. వీరు సంస్కరణముల గూర్చియే గాక, కాలెబుబిల్లు కలవరము గూర్చి గూడ స్వానుభవ సేద్యముగ ఆంగ్లప్రజల మనముల నానునటుల తెలియజెప్ప గలుగుదురు. లోకమాన్యునికి వీరు కుడిభుజును కని చేయగలరు. కాని, వీరు హిందూదేశము క్షమమున కృషి నలుపుటకు ధనము గావలసి యున్నది. ఆకస్మికముగ దేశమునుండి వంకబడుటచే, వీరికి చేతిలో ధనముండదు. బొంబాయిలో, లక్ష్మీదాసురావుజే తర్ఫీగా రొక నిధిని నెలకొల్పి, కిరీతి రూప్యములు వారి కింగ్లండులో నిచ్చునటుల ఏర్పాటుల జేసియుండిరిని, బొంబాయి క్రానికలు ప్రతిక వలన తెలియుచున్నది. ఈ నిధికి సహాయము జేసి, హార్నిమెనుగారి సహాయము బడయవలెనని, లక్ష్మీదాసుగారు భారతీయులకు విన్నవించుచున్నారు. వీరి విన్నవము నాలించి, భారతీయులు తగిన ధనసహాయము జేసి కాన్యాధి సిద్ధి బడసెదరని, విశ్వసించెదము.

కీర్తికేసులగు గా. యనునైదు గారు

వీరు యూరపీయను వర్తకుల పక్షమున సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణ సభలో సభ్యులుగ నుండి, కలకత్తాలో నిన్నటిదినము కలరావలన చనిపోయిరి. వీరు యూరపీయను వర్తకుల యభిప్రాయమును కట్టుదలతో చెలుపుచుండిరి. కాని, అధికలాభముల బిల్లు విషయమై యూరపీయను వర్తకులు సామాన్యులగు విముఖులుగ నున్నను, ఆబిల్లుకు వీరు తమసమ్మతి నిచ్చిరి. పిమ్మట వీరిపై యూరపీయనులలో ఆగ్రహము బెరిగెను. కాని తమ చర్యను సమర్థించికొని, వర్తక పద్ధతులలో తిరిగి విశ్వాసము గలిగింప జేసిరి. వీరికి సర్ బిరుద మొసగబడెనని నేటివార్తలలో గలదు. ఇది మిగుల సంతోషకరము. వీరి మరణమువలన, బెంగాలు యూరపీయను వర్తక సంఘమువారికి గొప్పలోటు వాటిల్లినది.

వేతనాభివృద్ధి

ఇండియాను ఎడ్యుకేషనుల సర్వీసు వారి వేతనమును 1000 రూప్యములనుండి 1250 వరకు పెంచించుటకు, ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారు తర్రు విచ్చిరి. మెడికలు, సివిలు సర్వీసు వేతనములుగూడ

వృద్ధి గావించబడును. ఇట్టి వేతనాభివృద్ధికి మా కభ్యంతరము లేకున్నను, కలకత్తాకాలములో స్వల్పవేతనములను వృద్ధిజేయుట ముందవసరమని, తేటతెల్ల మగుచున్నది. స్వల్పద్యోగులు తమ వేతనములు జీవన యాత్రకు సరిపోవుట లేదని మొరలిడుచున్నారు. గ్రామోద్యోగులు వేతనాభివృద్ధి గోరుచున్నారు. అందుచే చిన్న యుద్యోగులకు ముందు తగిన నుపశాంతి గలిగించి వేలవేతముల గలవారి సంగతి పిమ్మట యోచించిన బాగుండెడిది.

సర్ బిరుదము

జస్తిను అబ్దుల్ రహీముగారికి, సర్ బిరుద మియ్యబడెనని తెలిసికొనుటకు సంతసముగలుగుచున్నది. వీరు న్యాయాధికతిగను, ఉన్నతోద్యోగ విచారణ సంఘ సభ్యులుగను, తమ విశాలవృద్ధయమును జాపి ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరి. ఆల్ఫ్రెడ్డు ఛాటర్జనుగారి కొనగబడిన సర్ బిరుదమునకు, వారెంతయు తగియున్నారు.

చంబాబు అల్లరులు.

గుజరాతులో జరిగిన అల్లరులను పరిశోధించు నిమిత్తము సి. వి. కెర్నకు, రావుబహద్దరు నెలకొల్పబడిరి. వారి అన్వేషణలలో కేసుల నన్నిటిని విచారణచేయుచున్నారు. కేసులన్నిటిని విచారణచేయుటకు రెండు మాసములు పట్టుగలదు. ప్రస్తుతము వారు పోలీసు సార్వెంటు ప్రభుగారి హత్యకేసును విచారించుచున్నారు. చాంబు అల్లలగా లాట్టి, భూస్థానీ, కేకలూడయాభాయి, కేకలూబాహట్లా అగారలపై నేరారోపణము చేయబడెను. కేసు ఆరంభములో ప్రాసీక్యూషను తరపు న్యాయవాది ఇట్లు చెప్పెను. నాడు మామాజగనే ప్రభు గారికి తోడు బెత్తము వట్టుకొని ఆనందలాలు దుకాణము మీద నున్నందుడు. ఒంటిగంట కేళపుడు మాడ వసుద్దాయి దుకాణములోనికి వచ్చి ఫేజరుగారిని జూచిపోయెను. కొంత సేయిన వెనుక నొక మూకవచ్చి దుకాణముమీద పడెను. ఫేజరుగారు మూకను జూచిభయపడి ఆకాటికి ఆనందలాలు గారియంటనే భోజనముచేసిరి. మూకలో కొంతమంది లోనికి కొరబడి ఫేజరుగారిని పై కీడ్చివేసిగట్టికొట్టిరి. ఒడలు తెలియక అతడు పడియుండెను. ఆనందలాలునకు గూడ బెబ్బలు తగిలెను. ఫేజరుగారు మరణించినకొని ఆమూక ఆవటి నుండి కదలిపోయిన వెనుక ఫేజరుగారిని లోనికి గొంపోయి ఆనందలాలు తగిన ఉపచారము చేయుచుండెను. ఇంతలోకత్తులు కటారులు పట్టుకొని మరియొక మూకవచ్చి వారింటిపైబడి ఫేజరుగారిని ముక్కముక్కలగు పొడచి చంపిరి.

5 వ తేదీని గూడ కేసువిచారణ బడెను. ఆదుకాణమునకు కొలదిమూరమందు నివసించుచుండిన గానగో అనునకడన్ని సంగతులను వివరించుచు సాక్ష్యమిచ్చి మోతీలాలు నసాక్షిగూడ అట్లే సాక్ష్యమిచ్చెను. హత్యజేసినట్లును, అల్లరి చేసినట్లును, కుమ్మక్కచేసినట్లును వారిపై నేరము లాలోపింపబడినవి.

విరమనైదుగారి మరణము:—కలకత్తా బర్స ఆండుకం పెసిలో పెద్దనంతుచారుడుగ నుండిన డల్లియు. ఏ. విరమనైదుగారు 5 వ తేదీ నాటి సాయంకాలము ఆకస్మిక మరణము నొందిరి. వీరిని యూరపీయనులను భారతీయులను విశేష గౌరవముతో జూచుచుండిరి. బర్సకంపెరి కరవున చిన్నతర సిధిగనుండి క్రమమున దానిలో వంతుచానడై, చివరకతడు పెద్దనంతుచారుడై విశేషఖ్యాతి నొందెను. 11 ఏండ్ల క్రిందట నితడు కలకత్తాలో స్థిరనివాస మేర్పరుచుకొని యూరపీయను సంఘములో చాలపని చేసెను. 1917 వ సంవత్సరములో 80 వ తేదీ వర్తక సంఘములో జేరి మరుసటి సంవత్సరములో నే దాని కధ్యక్షత వహించెను. దానితరపున సామ్రాజ్య శాసన సభ్యుడుగ నుండెను. పబ్లిసిటీ బోర్డులో ఆతడొకమెంబరుగ నుండెను. యుద్ధయుద్ధములలో చాలపని చేసెను. యూరపీయను వర్తకులతరపున ఢిల్లీ సామ్రాజ్యయుద్ధసభకు బోయెను. ఇతని మరణమువలన కలకత్తా కొక నుప్రసిద్ధపాతకుడు, యూరపీయనులకు పెద్ద నాయకుడును, వాణిజ్యప్రపంచమున కసామాన్యకృత్యత్సాహములగు పురుషుడును గలిగెను. మరణమునకు దుఃఖనూచకముగ బర్స ఆండు కంపెని రెండుదినములు మూసివేయబడెను. 6 వ తేదీ నాటియడయ మరని కంత్వక్రియలు గావించబడినవి.

సంధి మహాసభ విశేషములు.

జులై 6 నుంచి 7 వరకు

ఇందియ

భారత ప్రభుత్వ చట్టము పార్లమెంటునందలి చర్చ

కర్నూలు ఏబిఎస్ గారు యజమాన

లండను, జూన్ 2.—కామన్స్ సభలో కర్నూలు ఏబిఎస్, బాయింటు కమిటీవారు భారత ప్రభుత్వచట్టము పట్ల విశేషముగా పరిశీలించినంతవరకు, చట్టము రెండవసారి చర్చించుటకు గాను కొంతకాలము ఆవకాశమిచ్చుగాయని యొక ప్రశ్న వడిగిరి. భోనులూ గారు చట్టము రెండవసారి చర్చించునంత వరకు బాయింటు కమిటీకి పుచ్చుటకు వీలులేదని ప్రభుత్వ తరపున చెప్పిరి.

కర్నూలు ఏబిఎస్ గారు మరల బాయింటు కమిటీవారు ద్వితీయాభిప్రాయమును ప్రకటించిన నాటినుండి చట్టమున మార్పు చేసేదగాయని ప్రశ్నించెను. భోనులూ గారు తప్పక మార్పు చేసినదని ప్రభుత్వ తరపున చెప్పిరి.

కర్నూలు ఏబిఎస్ గారు ఈవారముననే చట్టమున చర్చించుటను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ ప్రాముఖ్యత పట్ల దుర్భిప్రాయము కలుగనియ్యకుండ సభవారు అభ్యయనా స్పృహగలరాజుని ప్రశ్నించిరి. ఏమియును బాగుగా పరిశీలించుటకు ఈ కార్యక్రమము సమకాలికులైనా మన భోనులూ గారు ప్రభుత్వ తరపున చెప్పిరి.

వైమానిక ర్యూత్.

లండను, మే 31:—ఎన్. సి. 4 విమానము వైమానిక మొదలుకొని ఫెబ్రవరి 500 మైళ్ల ప్రదేశము వాలు గుండుల నిమిషములలో దాటెను. గమ్యస్థానము కావల వేయి మైళ్ల యొక్క సది పోవుచుండగా జాడబడినది. మూడు బ్రిటిషు సమాద్రవిమానములు దానికొందికి పోయెను. మూడు థర్మమున సేకరించిన వానిని దానికొకటిగా సమద్రపుటాడ్డన నుండిన సమమునామములు వారిని సంతోషముతో సాదరించిరి. ఇవాండ్లవరదే, క్రూగర్లు మోటారుబండినుండి ఆమెరి కాయుద్ధ సౌకర్యం చెప్పిన కంపెనీ. అవట ఆమెరికా సహాయ సామర్థ్యం కారణము, వైమానిక మేయరును, ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు వారి సేవలొంది గారవించిరి. ఏమిట మేయరుగారు వైమానికమున సక్రమించిరి. ఏమిట వారు వైమానికమున ప్రభుత్వ కార్యాలయమున నందరితోగలసి, భుజించిరి. సమాద్రయానము లాక సమన ప్రయాణము చేసినది 35 గంటలు. దూరము 8000 మైళ్లు.

లండను, జూన్ 1:—పాకమునకుల ఎల్. సి. 4 విమాన ముగిసినది. ప్రభుత్వమును మధ్యమధ్యమ వర్తమానగాదాని నాటకవరచేత. లెన్సునండి బయలుదేరిన వెనుక నది మాండ్ గోనడికర్ణాంధ్రకిరిగినది. రాడిమేటరు బాగు లేకుండుటవలన సదిగవలసివచ్చెను. ఫోటోలు దాటిన వెనుక నదివేయి మైళ్లవరకైనది. అంతిమమున వెన్నును సెగరలేదు. ఛానలు దాటినపుడది రెండువందల అడుగుల ఎత్తున మాత్రమే పోవుచుండెను. పాకమును విశేషముగ నుండుటయే దానికి కారణము.

నైన్యములుగల రైలు పట్టాలనుండి తొలగింపు.
లండను మే 30:—గం. 1-30 ని. (బ్రిటిషు నైన్యముగల రైలు పట్టాలనుండి తొలగిపోయెను. మూడుబండ్లు రిలీకిండు లైనవి. 7 గురు చనిపోయిరి. 20 మందికి గాయములు కలిగినవి.

సినిమా అగ్ని ప్రమాదము.

భారతరజము.

లండను జూన్ 2:—ఒక సినిమా హాల్ గొప్ప కంపెనీలో, జోసెఫ్ అయ్య పర్వతమున జరుగుచుండ అగ్ని ప్రమాదము కలిగినది. కేసుకయడంచిన 4000 మంది జనులు భయభ్రాంతులై, నలుప్రక్కల ఆడువాండ్రు పిల్లలను, త్రొక్కుచు పరువెత్తిరి. ఇదివరకు 30 మంది మరణించిరి. 100 గురికి చూసినవారు కన్నులొందెను.

జర్మను వలసదేశములు.

లండను, జూన్ 2:—ప్రజలమందరమున ఆన్యాయము విలసిల్లుగా రిట్లు చెప్పిరి:—జర్మను వలసదేశముల కేసుల సంరక్షణయొక్కదేశం తెలియకుండుటవలన ఆ వలసదేశములం దుండువాడు (బ్రిటిషు రాష్ట్రములలోనికి) పోవుచున్నాడు.

హార్బర్ వర్తకము చెప్పిరి:—ఇందులకు కొన్ని నూచన అన్నవి గాని ఈయంతయును సంధిసభవారే నిర్ణయించవలయును.

ఇండియా ఆయన్యాయపట్టిక చర్చ

లండను, జూన్ 2:—ఆన్యాయపట్టిక చర్చ (వాయు, ఇండియా ఆయన్యాయపట్టిక తర్కింపబడుచున్నది ఎక్కువకు మండ్రి సభ్యులు సోజుకు కాబోండుట కనేక కారణములను తెలిపిరి. సభ్యులలో ఆ నేకమంది గ్రాండు కమిటీల కేసులవలన చాల ముఖ్యముగా చర్చింపబడుచున్నది కొందరి సభ్యులే వచ్చి యుండురు. సభ్యులకెక్కువకు అధికారమునున్నవారు సాంఘిక పాలనము సేర్వరచుటయో దీనికి కలిగిన పరిష్కారమున ఆతడు నూచించెను.

కరెన్సీ కమిషను

లండను, జూన్ 3:—ప్రజలమందరమున మూలము గారికి కరెన్సీ తరము ముసగురు మాంట్ గారిట్లు చెప్పిరి:—ఇండియాకుంక కాలము పెండినామము భారతముగ తయారు చేయవలదనుచును గోల్డు స్టాండర్డు సేర్వరచుచును 1893 నుం కరెన్సీలలో చేయబడిన కాపనమునుగూర్చి ఈ కమిషను వారేమియు తర్కించుటకు వీలుకాదు. అయినను రెండు విధములగు (పెండి, బంగారు) నామముల స్టాండర్డును నెలకొల్పుటతో నిమిత్తము లేకుండ పెండిథరను నిర్ణయించుట కేమి ఏర్పాటుల చేయవలయుననియు వారాలోచింపవచ్చును.

డెబ్బిమెరులో చమురుగనులు

లండను, మే 29:—చమురుగనుల సభివర్ధి నొందింక కలిగిన వారితమువారు చేయు ప్రయత్నముల ఫలితముగ డెబ్బిమెరులో చమురుగనులు కనుగొనబడినవి. చమురు పెంటనే 400 అడుగుల ఎత్తునకు లేచినది. చమురుపార్శి పొరుటచే గనులను క్రమమున వాటి చేయవలసివచ్చినది. చమురు మేయరకుగా నున్నది. కాని చమురుచట సత్వరముగ నుండగలదని యిప్పుడు చెప్పబడుచున్నది ప్రభుత్వమున కీ ఫలితము సంతృప్తికరమని ప్రసిద్ధులు గురించిరి. అని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో కత్తెగారు తెలిపిరి.

జన్మదినవిరుదములు

లండను, జూన్ 2:—సర్. ఎఫ్. హెచ్. మే గారు: జి. సి. ఎం. జి. ప్రభుగారు (హంకాంగు గవర్నరుగా నియమించబడుచున్నవారు):—జి. సి. ఎం. జి. జాను నికల్సనుగారు (సింగపూరు):—నైటు ఎ. బి. ఎం. వైచెరుగారు (హంకాంగు):—క. బి. ఇ.

బ్రిటిషు అధికస్థితి

లండను, జూన్ 2:—ఈ సంవత్సరమున కలిగిన నష్టమును భరించేయుట తగుపథ్యమని సేర్వరచుట యుద్ధములు చట్టముకింద వాయిదా ముగిసిన (ట్రెజరీ బిల్లులు మున్నగు) పనులకు 2500 లక్షలకు మించకుండ బదులువుచ్చుకొనుటకు కోశాధ్యక్షుల కధికారమియ్యబడినదైనది తీర్మానమును పార్లమెంటు ప్రజల సభలో చేంబర్లెనుగా రుపపాదించిరి. తణఖా లేంబులు తర్ఫీదుగముగనన్నది. కొద్దివాయిదా ప్రమాణము చాలగలవు. మే 31 వేదిక వాటికి సాధనము పాపములపెట్టుటకు 457,892,000 పాపము (ట్రెజరీ బిల్లులు 1,036,131,000 ఈ అధిక కర్మరమున వాయిదా తీరిపోవు ఎక్స్ పెన్డరములు 240000 పాపము. 1919 లో వాయిదాగల విశేష ధనము 9800 లక్షల పాప విందులో చేర్చబడలేదు. 1920 ఏప్రిలు మొదలు 1924 మార్చిలోగా వాయిదా తీరు పత్రముల మొత్తము 1,908,000,000 పాపము. విశేష ధరము 91,000,

000, పాపము. బిల్లులైదు పండుగలైన ఏప్రిలు 1 నాక బదులు ప్రారంభించ నిశ్చయించిరి. కొద్ది వాయిదా వాకల పరిమితముగా నుండుటచే అధిక వాణిజ్యస్థితి అనుకూలముగ లేదు. ఇదివరకు మనము ప్రతిష్ఠించినపుడెల్ల బదులధికముగ దొరకుటచే ప్రారంభమున యుద్ధమునకు గడంగిన జేకములన్నిటికంటెను మనదేశమే మండ్రికీతియందుండెను. వెనుకనున మొన్నన త్యాగములన నిప్పుడు భాగము సమర్థించగలిగి తిమిగాన దేశములు మరయొక సారి మనసహాయ మొనరింతురని నమ్మదనని చేంబర్లెనుగా రునుడిపిరి. సభవారితే నీతిశాస్త్రము మోపాదించబడినది.

పెంట్లండు ప్రభువంశములు.

లండను, జూన్ 2:—పెంట్లండు ప్రభువుగారికి జి. సి. ఎన్. వి. బిరుదమును పెంట్లండు ప్రభువుగారికి జి. సి. బి. ఇ బిరుదమును లార్డి చక్రవర్తిగా రొంగిరి.

విమాన ప్రమాదము.

బ్యారిట్లు, మే 30:—హండ్రి పేజీ విమానము మెడిడు నుండి లండనుకు బయలుదేరి పిరిసీనును నిరవాహముగా దాటెనుగాని ఎయిమరు ముఖద్వారమునకు ముక్తిములుచెడి దిగవలసివచ్చెను. అది సమాద్రతరమున నీటిలోనున్నది. పోటుకర్ణి న గాని కనబడెను. అందులో నున్నవా రారుగురును సురక్షితముగ నున్నారు.

బ్రిటిషు కార్మిక సమస్య.

రానున్న సమస్య.

లండను, మే 31:—వారమునకు 46 1/2 గంటల పని యుండవలయు ననియు నూటికి 30 చొప్పున జీతమును పొచ్చింపవలయు ననియు 'మాంచెస్టరు యునైటెడ్డు ట్రేడ్స్ మెన్ థర్క్యు ఎసోసియేషన్' వారు బహుళసంఖ్యాకులుగ గోరి రని తెలియచున్నది. ఈ కర్మరమును కుదరనిచో పనిని జూన్ 21-న లేవీకుండి ఆపుకేయుటకు సభవారు నిశ్చయించుకొనిరి.

నూలు సరకుల కనివాండ కోర్కెలు.

లండను, మే 27:—వారమునకు 48 గంటల పని నూటికి 15 చొప్పున వేతనాభివృద్ధిని ప్రసాదించెద మని తెలుప 300,000 చుట్టు సరకుల పనివారియు నిరాకరించిరి అనిధికార రూపకముగ తెలియుచున్నది. 46 1/2 గంటలపని కావలయుననియు నూటికి 30 చొప్పున వేతనమును పొచ్చింపవలయుననియు పనివారియు కోరుచున్నారు. యజమానులు పని కోరికలను అంగీకరించరేని జూన్ నెలలో సమస్యతైవమని తెలియజేయబడును. జీత వంతరకు డెబ్బిమెరు ప్రధాన రాకుండగజేయబడును.

లంకా మేరువారి కోరికలు

లండను, మే 29:—వారమునకు 46 గంటలపనియు, నూటికి 30 చొప్పున జీతము పొచ్చుగావలయు ననియు గాత్రీ పులంకామేరువారు కోరిరి.

క్రూర ప్రభువు కమిటీని వేదిక.

లండను, జూన్ 3:—ప్రజలమందరమున కర్నూలు యేటు గారికి ప్రభుత్వ తరపున పూర్తిగా రిట్లు చెప్పిరి:—ఇండియా గవర్న మెంటు బిల్లును బాయింటు కమిటీ కర్నూలుకు ముందు చాలఅసకాశ ముండగనే ఇండియా కార్యాలయమును గూర్చి కూర ప్రభువుగారి తమ విశేషము నిర్ణయించేవరకు.

గవర్న మెంటు ఉద్దేశములకు

చెడు అర్థమును కల్పించుట

లండను, జూన్ 3:—ప్రజలమందరమున కర్నూలు యేటు గారికి ప్రభుత్వ తరపున నిప్పుడు ప్రాట్టుగారిట్లు చెప్పిరి:—దొర తనమువారి యుద్దేశములనుగూర్చియు వారియొక్కయు వారి యుద్దేశములయొక్కయు చర్చలనుగూర్చి ఉద్దేశపూర్వకముగ చెడు అర్థములను కల్పించి తప్పు అభిప్రాయములను వ్యాపింపజేయువారిని శిక్షించుటలో రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారిని ఇండియా ప్రభుత్వము వారి కెట్టి తప్పిదమునైన చేసినట్లు మాంట్ గు గారికి తెలియదు.

హిందూ దేశమందలి శత్రుదేశములు.

లండన్, జూన్ 31:—ప్రపంచవ్యాప్తముగా వర్తక వ్యాపారమున శత్రుదేశములను గూర్చి ఏమి చేయవలయునదియు నిశ్చయించుటకు మాంట్టెగుగారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారితో (ఈ ప్రభుత్వ ప్రభుత్వముల నడపుచున్నార. ఆరేణము చిక్కగనే ఎవరో కొలదియందలి తప్పు తక్కినవారి నందలిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్వతంత్రముల కంటెదరుటకు సందియములేదు. సందేహ ప్రార్థనయైనను వారు తిరిగి యేవిధమున ఇండియాకు వారు ఉండ జేయబడుదురు.

ప్రార్థన

సెయింటు జోసెఫ్ ఆర్మీ.

ప్రార్థన, జూన్ 1:—నిన్నటిదినము ప్రాంసు దేశమున దండెత్తిన సెయింటు జోసెఫ్ ఆర్మీ ఆర్మీగారిని గొప్పవతిగా రువులుగ భావించి గొప్ప ఉత్సవమును గావించిరి. ప్రార్థన పురమంతయు పతాకములతో విరాజిల్లుచుండెను. క్రైస్తవ దేవాలయములనుండి ఆలంకరింపబడినవి. ఈ కొత్తవర్గము చుట్టూ చిన్నవారు పతాకములు పురముల యిందపై నెలకొల్పబడినవి. రోయిక్డర్గర్ బ్రిటిషు సేనలనుగూడ ఈ ఉత్సవమున పాల్గొనినవి. స్కాటిషు బాండు వాద్యములనుగూడ ఉండెను. బ్రిటిషు సేనాధిపతి ఈ యుత్సవమున యును ఉత్సవించిరి.

ఆస్ట్రీయా సందేహములు.

లండన్, జూన్ 4:—టర్కీ బల్గేరియా దేశములలో ఆస్ట్రీయావారు గాని వారి జాతీయులు గానికొకటియు ఇదివరకెచటను పరిష్కరింపబడనట్టియు వాత్సల్య భక్తముల నిమయమున మిత్రమందలివారు టర్కీ బల్గేరియా దేశముల వారితో చేయు సేర్పాటుల కన్నిటికిని ఆస్ట్రీయావారికి రంగీకరింపవలెనని వరకునుగూడ ఆస్ట్రీయావారికి తెలిసిరి.

నవ్వవరహితసంఘము

లండన్, మే 27:—ఆస్ట్రీయా, టర్కీ, బల్గేరియా దేశము లివ్వవలసిన నవ్వవరహితమును నిర్ధారణచేయుటకు, శస్త్రములు, సమర్థుల ప్రభువులు, జనరలు స్వీటుగారు వొక సంఘముగ నేర్పరచబడిరి.

లక్సెంబర్గుకు స్వపరిపాలనము

పారిసు, మే 30:—లక్సెంబర్గు ప్రతినిధులు చతుష్టయ సంఘమువారిని దర్శించిరి. లక్సెంబర్గు ప్రజల యిష్టానుసారముగ జరిగించెదమని సంఘమువారు తెలిపిరి. స్వపరిపాలనమును నెలకొల్పవలెను. బెల్జియం ప్రాప్తిదేశములతో ఆర్థిక సంయోగము నేర్పరచవలెనని ప్రజలు కోరుచున్నారని ప్రతినిధులు తెలిపిరి.

జర్మను సందేహములు.

పారిసు, మే 31:—మిత్రమందలివారు నూచించిన సందేహములను జర్మను ప్రతినిధులు సంగీకరింపదగినవిగావు. వానిని పూర్తిగా సవరించుట కమెంకో వారుగూడ కోరుచున్నారని జర్మనుల సర్వవిధముల చాటుచు నీ వార్తల దేశదేశముల వ్యాపింపజేయుచున్నారు. ఈ వార్తల కర్తవ్యములు. భద్రముల నేర్పరచుటకు మన మభ్యుక్తము. అందుకు హామీలను గ్రహింపక తప్పదు. యుద్ధము కొరకర్థ ప్రాణములను త్యజింపవలెనని నేదేశమును కోరబడచుడను గాన నిట్లు జరుగక తప్పదు. జరిగి తీసుకొని ఎదురాయుట దినమున మార్పును మన నమున ముప్పగించుచు విల్లును సభాపతిగాదు నుడివిరి.

చీనాసంధి మరతులు.

పారిసు, మే 31:—“క్యూబోహం బాంగులను గూర్చి నవరతులకు వార్తలు నేర్పరచిన నే వారి సందేహములను చీనా ప్రతినిధులు తెలుసుకుంతెకములకు చేరురాదు” అను తీర్మానము సందరామొనియి ఉద్ధరిత చీనావారు సంతకము చేయవలెనని ఆంగ్లాంతియ సందేహిగో చీనాసంఘమువారు పారిసు నగరమున జరిగిన సభయందు తీర్మానించిరి.

మరికొన్ని సూచనలు.

లండన్, మే 20:—జర్మనులు నూచించిన సందేహములను సందేహములను క్రింద నుదహరించుచున్నాము. జర్మనులకు

దేశములనుగూర్చి చేయబడిన సూచనలు వెసిడెంటు విల్లును గారి ఆయనక నూత్రమును ఖండించుచున్నది. ఈ సమస్య నింకొక ప్రత్యేకసంఘటనలవార్య మంపవలయు నని వారు నూచించుచున్నాడు. పునర్వ్యవహారమును గూర్చి రష్యా కధి వారముండవలయునని ఏమాదనకు వారంగీకరింపరు. వర్తక వాకల నిర్మి చేయవలయునని సూచనకు వారంగీకరింపరు. వర్తకవాకల నిర్మించి యిచ్చుట కంగీకరింపరు. ఇటలీ మాంటి నీగో రుమేనియా, సోలంకులకు స్వప్రత్యామ్నాయముల నియమించుచున్నారు. సామ్రాజ్యమునకు శత్రు రాబడితో మాటికి ఇంతచొప్పున స్వప్రత్యామ్నాయము క్రింద చెల్లించుటకు వారంగీకరించుచున్నారు. కెయిజరు గారిని విచారించుటకు గాని యాధ్యక్షాధ్యక్షులు లొంగించి కని నింపించుటకు వారలకు గాని మిలిటరీ కన్సింపచు స్వప్రముగ తెలిపిరి

ఆర్థిక సూచనలు.

ప్రార్థన, మే 31:—పేనాను ఏజెన్సీ వారి టెలి యుజరు చున్నాడు:—గ్రామ ఆర్థిక శాస్త్రవేత్త వామారు గారు జర్మనుల ఆర్థిక సూచనలను పరిశీలించి వాని సంగీకరించుట కెంతమాత్రమును వీలు లేదని చెప్పెను.

ఆస్ట్రీయా సందేహములు.

సెయింటు జోసెఫ్ ఆర్మీ 2:—ఇప్పటికాస్ట్రీయనుల కర్పించుటకు సిద్ధమై సందేహములను ఆస్ట్రీయాను ప్రతినిధుల కర్పించబడినవి. ఆస్ట్రీయాను ప్రతినిధులు హౌరెన్నరు గారి వెనకకు ఇటలీ మువ్వోగి బారిమాపుచుండ 12-22 గంటలపుడు సభివచ్చిరి. వారిందఱు పూర్తిగ ముట్టులను వేసి కొని ఆస్ట్రీయాను ప్రతినిధులకు చాలశ్రుతిరేకముగ నుండిరి. ఎం. క్లెమెంకో గారు 12-22 గంటలకు సమయగ కార్యక్రమము నుద్యమించిరి. ఆరేణు మూడు నిమిషములు ప్రెంచి భాషలో మాట్లాడిరి. అది మొదట ఆంగ్లభాషలోకిని, పిమ్మట ప్రెంచిభాషలోకిని, ఆటలవై జర్మనుభాషలో నికిని తర్జుమాచేయబడెను. 12-37 గంటలపుడు సిగ్గుగుమా టాప్టాగారు సందేహములను ఆస్ట్రీయానుల కన్నించిరి. పిమ్మట హౌరెన్నరుగారు జర్మనుభాషలో నవ్వగించిరి. వరకు లింత ఆలస్యముగా నీయబడుట బాగులేదని చెప్పి, ఆస్ట్రీయా ప్రకారాధ్యక్షమునకు హాపుబర్గర్గారు కెట్టి సంబంధము లేదనియు, తమంతట తాము యుద్ధములో నెన్నడును ప్రజే శించియుండదుని యు తెప్పిరి. సభాకార్యక్రమము 12-50 గంటలకు పూర్తియయ్యెను.

సెయింటు జోసెఫ్ ఆర్మీ 2:—వరతులను వట్టుకొని హౌరెన్నరుగారు నేటిసాయంత్రము ఆస్ట్రీయా కేసు చున్నాడు.

ప్రార్థన, జూన్ 2:—ఆస్ట్రీయానుల కర్పించిన సందేహముల వారించుటకు 15 రోజులు ఆరేణా మీయబడెను.

పారిసులో బ్రిటిషుమంత్రుల సమావేశము

పారిసు, జూన్ 1:—నేడు పారిసునగరమున లాతుడు జాట్టి గారి విడిదీయందు మంత్రీవర్గము సమావేశమయ్యెను. జర్మనుల సందేహములను ఆస్ట్రీయా సందేహములను ఆలోచింపబడెను. లాతుడు జాట్టి, బాల్ఫూరు, బార్నెసు, ఛేంబర్లెక్ లార్డు ఛాన్సలరు, లార్డునుల్లరు, చర్చిలుగాడ్ల సభియందు డి. రిక్టరు ప్రభువు బాల్ఫూరుగారు వ్యవస్థాపకలన డెల్లె తేకపోయిరి. పని తొందరపడవ బోవర్లా సర్ ఆక్రండు గెడ్డిను గార్లకు గా వీలుకలుగలేదు.

వరతుల అభిప్రాయము.

లండన్, మే 31:—జర్మను ప్రతి సందేహములను గురించి ముఖ్యముగ చర్చించు నవరములేదని వరతులు లండను ఏజెన్సీలకు అనుభవించుచున్నారు. సాయ ఆఫ్సు వైలీ పియా, అధినిదేశములకు సంబంధించిన గాస్ట్రీయా వరతులు మార్పుచేయబడవలసిన నుడివిరి.

ఆయుధ సామగ్రిలు ప్రేలుట.

బ్రుసెల్సు, జూన్ 1:—పేరీసులో ఆయుధసామగ్రిలు ప్రేలుటవలన 6 గురు మరణించిరి. 6 గురు కలెమకుట చేయ. 70 మందికి బలముగ 220 మందికి సామూహ్యముగ గాయములు కలిగినవి. నిష్కరాజులగుట నీ ప్రమాదము కలిగినది. నవ్వచుత్తెధికముగ కలిగినది. చాలఇండ్లుకు యంత్రుల లును. చిత్తక సామగ్రిలను నవ్వమైపది విల్వార్థి చేరసాలలో నేనడిసినది. దానిలో యుద్ధసామగ్రిలుగూడ నున్నవి. అది గూడ రాత్రితిగులబడెను. వెక్కులకుల ఫ్రాంకులు నవ్వము కలిగినది.

ద్వితీయ భాగము.

లండన్, మే 30:—కత్తులను జర్మనుల సర్వతేక సమ్మేళన సంఘమున సమాన స్వత్వములతో తేరనగునని మిత్ర మందలి జేసిన వైనిక నాకావరతులకు జర్మను లంగీకరించి నటుల ద్వితీయ భాగమున గలదు. దేశమున ప్రజామనోహర వర్తకులకు గొప్ప వైస్యమును ఉంచెదమని జర్మనులు తెలుపుచున్నారు. పడమటి దుర్గములను నిర్మాణము జేసెదమని. సేనాకమితమును ప్రజేమును స్థాపింపబడునని. రహస్య మగునట్టియు యితరులు జోక్యము కలుగజేసికొనని ప్రజాభిప్రాయ ముండవలయును. ఆర్మీనులోలై నున్నాడు ప్రజేములకు స్వాధీనముజేయు విషయమును గురించియు ఆస్ట్రీయాను జర్మను సామ్రాజ్యముతో కలుపుటకు కలయు సౌకర్యములను గురించియు తుతరాలనుండి (కేబుల్సులనుండి) ఆక్కురు వైలీ పియా జర్మనులకు తెలియించుటచే దానిని స్వాధీనము జేయవలసి. ఈ ప్రజేములలో జయు బహుళ సంఖ్యాకముగ జ్యోతులే యుండుటగూడ ఒక కారణముగ వాచ్యపడినది. సామెకపడకుటి ప్రేషియా రాష్ట్రపు భాగములలో కొన్నిటిని పోలం కెచ్చుట కంగీకరించిరి. మేము, రోయినికుబర్డు, వ్యవసాయల ఎల్లర కువయోగించు రేవులకు యినిచ్చిరి. ఆచట విశేషముగ పోలంలకు హక్కులను నీయసంగీకరించిరి.

అమెరికా

అంతర్జాతీయ వాణిజ్య నాకలు.

న్యూయార్కు, మే 29:—బ్రిటిషు దేశముల నాకలన బ్రిటిషు వర్తక సంఘమునకు విక్రయించుటకు భాగస్వామి కంగీకరించిన పిమ్మట అంతర్జాతీయ వాణిజ్య నాకాసంఘ మెత్తివేయబడవచ్చును. లాభములను భాగస్వామిలు వంచ కొందురని ప్రకటించబడెను.

డెన్మార్కు

హాపుమాను మంత్రీవర్గము రాడీనామా ఇచ్చుట

కోపను హాగను, మే 31:—డెన్మార్కునులవై నూతన మంత్రీవర్గము నేర్పరచుటకు హాపుమాను మంత్రీవర్గము రా. నామా ఇచ్చిన మూనిరు తిండ్రివార్త తెలుపుచున్నది.

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

1874 సం॥ స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్సు, బాంబాయి

మానేజరు:—ఆర్. పాటర్ సన్ బ్రదర్.

5 కోట్ల రూపాయలకు వైగా మూలధామున్నది.

యా 13,34,03,783 లు చెల్లించినవలసి భీమాలు

యా 78,45,175 లు 1918 సంవత్సరపురాబడి

5 కోట్ల రూపాయలకు వైగా యంతవరకు చెల్లించియున్నాము.

ఈ కంపెనీ తరపున పనిచేయుటకు ఏజెంట్లు కావలయును. వారు అనుభవ శాలురుగ నుండవలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయును.

672
Apply to:—
F. E. Vaid, Branch Secretary,
Oriental Assurance Buildings,
Post Box No. 8, Madras.

Austrian Peace Terms.

Their Formal Presentation.

LONDON, June 2.
ST. GERMAINS.—The portion of the peace terms, which are ready for presentation, were to-day handed to the Austrian delegates. Steel-helmeted, unarmed troops surrounded the chateau, the hall of which is much smaller than that at Versailles and there were twice as many people in the hall, consequently the impressiveness of the scene was greatly marred. The Austrian delegation, headed by Herr Renner, escorted by an Italian officer, arrived at 12-22. All the Austrian delegates wore top hats and tail coats in contrast to the British delegates, many of whom were unconventionally attired. For example, Mr. Lloyd George and Lord Grey were in lounge suits. The session was formally opened at 12-42 by M. Clemenceau, who made a three-minute speech in French, which was translated into English, then into Italian, then into German. Signor Du Tasta represented the terms to the Austrians at 12-37. Herr Renner then made a speech in German. He complained of the delay in the presentation of the terms. He declared that the Austrian Republic was entirely free of Hapsburg dynasty, and never would have declared war itself. The proceedings terminated at 12-50.

Austrian Delegate Leaves for Vienna.

LONDON, June 2.
ST. GERMAINS.—Herr Renner is leaving this evening for Austria with the terms.

Time for Consideration.

LONDON, June 2.
PARIS.—The Austrians have been given a fortnight to consider the terms presented and to submit their observations thereon.

Allied Demands.

LONDON, June 4.
The Peace terms with Austria include the provision that Austria shall accept all arrangements which the Allied and Associated Powers make with Turkey and Bulgaria with reference to any rights, privileges or interests claimed in those countries by Austria or other nations, and which are not dealt with elsewhere.

A Reparation Commission.

LONDON, May 27.
A New Reparation Commission has been appointed to ratify the Reparation Clauses of the Treaty with Austria, Bulgaria and Turkey. It includes Lord Cunliffe and Lord Sumner and General Smuts.

Duchy of Luxemburg.

Desire to Preserve Autonomy.

LONDON, May 30.
PARIS.—The Council of Four received the Luxemburg delegation, and promised to settle all questions in accordance with the wishes of the people of Luxemburg. The delegation expressed a desire for the reservation of autonomy, and economic union with Belgium and France simultaneously.

German and Russian Bolsheviks.

Negotiation for Elaborate Organisation.

LONDON, May 30.
STOCKHOLM.—The Russo-Scandinavian Information Bureau learns from Berlin that negotiations between the Germans and the Russian Bolsheviks are in full swing, and are being conducted through the well-known classis Parvus, residing in Switzerland, who is also negotiating with Hungarian Bolsheviks in order to gain a common front. The task of making an agreement between Germany and the Russian Soviet has been entrusted to Parvus, to his intimate connection with Sir Scheidemann, Count Kautsky and Dr. Trotsky plan to organise Bolshevism on a large scale in most European countries, including Turkey and the Balkans, being elaborated in view of the possible eventuality Germany not signing the Peace treaty. It is reported that Parvus is trying to establish complete abandonment of terrorism as a basis of the Russo-German agreement. Parvus is a shareholder in all the leading German Social Democratic papers.

The Sultan of Egypt.

Exchange of Marriage Contract.

LONDON, May 30.
CAIRO.—It is officially announced that "desiring to form to the consummation of the Islamic religion regard marriage and to be guided by the holy traditions of prophet, the Sultan has decided to carry out his previous intention therewith." The marriage contract with the Hana Nazi, a descendant of the noble and illustrious, was exchanged on the 24th May in presence of the Emperor, father of the bride and the Minister for culture representing the Sultana.

St. Joan of Arc.

Canonisation Celebrated Throughout France.

LONDON, June 1.
PARIS.—The canonisation of Joan of Arc was celebrated throughout France to-day. Paris was bedecked and all churches and many private houses were flying the flag of new saint. A striking feature of the celebration at Rouen was the participation of British troops. British band headed the procession, which placed a cross on the Joan of Arc memorial. The commandant of British base was among the speakers at the ceremony.

Siberian Offensive Continues.

Many Villages Captured.

LONDON, May 24.
ISK.—General Koltchak's offensive is continuing actively in the Irtys-Kazan railway sector. A number of villages and prisoners have been captured. Severe fighting occurred at the mouth of the Visatka river. The Russians were repeatedly repulsed.

German Counter Proposals.

Colonial and other Questions.

LONDON, May 20.
The following are additional counter-proposals to the Peace terms made by the Germans. The Germans declare that the demands as regards Germany's Colonies flatly contradict President Wilson's fifth point. They propose that the question should be referred to a special Committee. They do not recognise any Russian right to restitution. They state that the surrender of merchant ships is unacceptable, but they are willing to accept the obligation to construct merchant ships. They reject the obligation to compensate Italy, Montenegro, Rumania and Poland. They are willing to pay a definite percentage of the entire revenues of the Empire as an annuity. They refuse to permit the prosecution of ex-Kaiser, who they declare is not liable to punishment, or to hand over persons accused of war crimes.

Safeguards must be Maintained.

LONDON, May 31.
PARIS.—The Havas Agency states:—All the resources of German radio and propaganda are being utilized to spread the idea that Germany will not and cannot accept the Allied Peace terms, and rumors to the effect that America is disposed to favour a radical modification of the terms. President Wilson, in a speech at the Cemetery at Surin on Monday Day gave the best answer demolishing such rumors. President Wilson said:—It is our duty to take and maintain safeguards, that no peace should ever be called or again for the sacrifice of war. It must be done, and it will be done.

Ex-German Colonies.

Question in British Parliament.

LONDON, June 2.
In the House of Commons Mr. Arthur Williams affirmed that the Government with regard to who should be mandatorily for the ex-German Colonies, was carrying out the intention of the Peace Conference.

Mr. Bismarckworth replied that there were some indications of this, but it was really a matter for the Peace Conference.

China and Peace.

LONDON, May 31.
PARIS.—The Havas Agency states:—The Chinese Society for International Peace at a meeting just held in Paris, stated that China should sign the Peace Treaty only on condition of all adopting the following resolution:—"That all Chinese delegation to the Peace Conference should abstain from signing the Peace Treaty, unless reserves can be made of the clauses respecting the question of Kiauchau and Shantung."

Financial Proposals.

LONDON, May 31.
PARIS.—The Havas Agency states that M. Loucheur, French financial expert, having examined the German financial counter-proposals, has reported them utterly unacceptable.

British Finances.

Fresh Borrowings

LONDON, June 2.
In the House of Commons, Mr. Chamberlain moved a resolution authorising the Treasury to borrow a maximum of £250 million to cover the estimated deficit for the year, also the requisite amount for repaying maturing securities issued under the War Loans Act, or Treasury Bills, or other advances, and the creation of a sinking fund. A serious feature was the immense floating debt, and the great quantity of accruing short-dated securities. The figures for the 31st May were: Ways and Means advances, £457,892,000; Treasury Bills, £1,036,131,000; Exchequer bonds maturing within the financial year £240,000. This excluded the miscellaneous foreign debt due in 1919 approximating £98 millions. There were also further securities maturing from April, 1920, to March, 1924, amounting to £1,008,000,000, also £91,000,000 foreign debt. He had decided to issue a loan under Whitehead. Mr. Chamberlain dwelt on the unfavourable financial and commercial atmosphere, owing to the existence of such a vast amount of short-dated securities. Owing to the ready response to the previous loans, we were in a position unrivalled among the belligerents who had entered the war at the beginning. We were to-day reaping the reward of past sacrifices. He hoped that the country would be encouraged to make another great effort.

The House agreed to the resolution.

International Mercantile Marine.

Probable Dissolution.

NEW YORK, May 29.
It is announced that the International Mercantile Marine will probably be dissolved upon the shareholders' approved sale of British-owned ships to a British syndicate. The assets will be distributed among the shareholders.

The Situation in Germany.

Precautions against Trouble.

LONDON, June 1.
COPENHAGEN.—A Berlin message states that, apparently anticipating trouble, Herr Noske, who has hitherto permitted demonstrations of protest against the peace terms, now proclaims that Martial Law will be more severely enforced. He has prohibited meeting in-doors and out-doors, declaring that these have developed an agitation endangering the State. The Government has addressed an appeal to Eastern Germans to avoid action that might give the enemy a pretext for invasion. It says that if the counter-proposals are rejected the Government will take the decisions necessary for the life of the German nation.

Victory Dinner in London.

Loyalty of Malay States.

LONDON, June 3.
H. R. H. the Prince Albert and officers of the 'Malaya' were the principal guests at the Victory Dinner given by three hundred ex-Residents of Malay States in Connaught Rooms. Sir Ernest Birch presided. H. R. H. the Prince Albert responding to the toast of the Royal Family said he would never forget the time he had served on the 'Malaya'. The lesson of the war that most impressed the world was the great strength of the invincible bond of the British Empire. All parts of it had poured out men and money to help the motherland in time of need. The Malay States were among the first to prove their loyalty and generosity. All knew of their gift of the battleship, but none realised the actual amount of their generous gifts. Firstly H. M. S. the 'Malaya' which did splendid work in the battle of Jutland. Then thirty-six aeroplanes privately subscribed were supplied to the air force and an hospital of over two hundred beds was established and operated in Hertfordshire under the management of Sir William Treloar. The contribution in men was equally generous. Every available man came over, 263 had been killed and a hundred had been decorated. The women of Malay States, like sisters throughout the Empire, had worked unceasingly in sending comforts to troops in Vladivostok and Egypt. It was a wonderful record well worth of the Empire and he was proud of the privilege of being guest of the Malay States. Sir Frank Swettenham proposed the 'Fighting Forces.' Vice-Admiral Robeck responded for the Navy. Sir Henry Hoare for the Army and Brigadier-General Smith-Osborne for the Air-Force. The last mentioned said that thirty-three Malay States aeroplanes fought on the Western Front. Sir E. Birch proposing "H. M. S. the Malaya" said that the vessel was given unperturbed to serve anywhere, but would be great disappointment if she was not sent out to be seen by the donors. Rear-Admiral Boyle responding recalled that the 'Malaya' at the time of first Zeppelin raid was lying with many tons of explosives in lighters alongside. If Zeppelins had found her, there would not have been much left of the contribution of the Malay States.

British Labour.

Threatened Strike.

LONDON, May 31.
The United Textile Workers Association of Manchester states that the ballot of operatives showed an overwhelming majority in favour of pressing claims for a 46½ hour week, and thirty per cent increase in wages. The Council has resolved that in the event of a settlement not being reached, work will cease on the 21st June.

Cotton Operatives' Demands.

LONDON, May 27.
It is unofficially stated that a ballot of 300,000 cotton operatives has resulted in the rejection of the employers' offer of a forty-eight hour week and fifteen per cent advance on the present price lists. The operatives claim a 46½ hour week and thirty per cent advance. Unless the employers amend the offer, notices of a strike may be tendered in June, but everything possible will be done to avoid stoppage, as the trade is becoming more brisk.

Lancashire's Demand.

LONDON, May 29.
The North-East Lancashire textile workers have overwhelmingly balloted in favour of a strike for a forty six hour week and thirty per cent advance.

Ex-Enemy Aliens in India.

Reply in Commons.

LONDON, June 3.
In the House of Commons replying to Sir A. Fell Mr. Pratt stated that Mr. Montagu was communicating with the Government of India with regard to the treatment of Ex-enemy Aliens in trade after war. Mr. Montagu did not doubt that as soon as opportunity was offered, the Government of India would repatriate, according to their settled policy the few German missionaries remaining in India, with such individual exceptions if any, as reasons of Humanity might make expedient. None of them would be allowed to return to India after peace in the guise of Swiss or any other nationality.

Lord Crewe's Committee Report.

To be Ready Shortly.

LONDON, June 3.
In the House of Commons replying to Colonel Yate, Mr. Pratt stated that it was intended that the report of Lord Crewe's Committee on India Office should be ready in good time before the Government of India Bill was reconsidered in Joint Committee.

Indian Budget Debate.

Smallness of Attendance.

LONDON, June 2.
Writing in the 'Observer' Mr. Marriott M.P. referring to criticisms of smallness of attendance during the Indian budget debate, explains that this is due to the fact that the time of great majority of members is so occupied with attending to grand committees that a small attendance even at the most important debates is almost inevitable. Mr. Marriott suggests devolution or federalism as a solution to the problem.

Scope of Currency Commission.

LONDON, June 3.
In the House of Commons replying to Mr. Stewart, Mr. Pratt, stated that the policy of legislation of 1893, closing Indian Mints to free coinage of silver and establishing a gold standard, was not within the scope of reference of Indian Currency commission, but reference would permit the Commission to consider arrangements for establishing the price of silver which did not involve setting up bimetallic standard.

Britain's Oil Resources.

Government Scheme.

LONDON, May 29. In the House of Commons, Mr. Kellaway stated that in connection with the Government scheme for the development of the oil resources of the United Kingdom, oil had been struck in Derbyshire and had risen rapidly to 400 feet. Boring had to be stopped owing to flooding. The oil was of a good quality. Mr. Kellaway, however, deprecated an over optimistic outlook. It was impossible at present to form a definite conclusion with regard to the extent of the discovery, but experts were satisfied with this first serious effort to explore the oil resources of the United Kingdom. (Cheers.)

Lord and Lady Pentland.

Honoured by the King.

LONDON, June 2. H. M. the King has invested Lord Pentland with the Grand Commandership of the Star of India, and Lady Pentland with the Dame Commandership of the British Empire.

Great Munitions Explosion.

Many Killed and Injured.

LONDON, June 1. BRUSSELS:—Six people were killed, six are missing, and 220 were injured, 70 seriously, in an explosion at the munition works at Hererlin. The explosion was due to fire. An enormous amount of damage was done. Several houses, factories, and large quantities of merchandise were destroyed. The prison, Vilyorde, which was occupied by troops and which contained army stores, also caught fire during the night. The damage is estimated at several million francs.

Misrepresentation of Government

Intentions.

Executive Support to Local Governments.

LONDON, June 3. Replying in the House of Commons to Colonel Yate, Mr. Pratt stated that Mr. Montagu was not aware that the Government of India had been remiss in giving executive support to the Local Governments in dealing with wilful, malicious misrepresentation of actions and intentions of the Government and its servants and attacks on them.

"BOMBAY CHRONICLE."

Statement in Parliament.

Repudiated by the Board.

BOMBAY, June 6. On behalf of the Board of Directors of the "Bombay Chronicle," Mr. Jinnah, Chairman, has sent a telegram to the Rt. Hon'ble E. S. Montagu, which states that after careful enquiry into the allegations made by the Secretary of State for India in his Budget speech against the "Bombay Chronicle," the Board find that the statement made by Mr. Montagu that the "Chronicle" paper was distributed free to British troops in India hoping to excite insubordination, is absolutely without foundation. No copy of the "Chronicle" was distributed free to British troops in India. With regard to the publication in the paper of the use of soft-nosed bullets in Delhi, the Board states that the "Chronicle" published a telegram, dated the 4th April, from its Delhi correspondent stating that evidence to his knowledge proved that soft-nosed acid nickel tube and velox bullets were used. On Wednesday, the 16th April, a Government of India "communique" was published in the paper to the effect that careful enquiries proved that there was not the slightest foundation for the allegation that soft-nosed bullets were used. The "communique" further stated that it is possible that some of the bullets fired by the troops should have flattened themselves or mushroomed on striking the masonry or iron gates at short range. On the 17th April the Delhi correspondent of the "Chronicle" sent an express telegram to the paper regarding the Government "communique" withdrawing reference to the use of soft-nosed bullets. That telegram was never received in the "Chronicle" office, we believe, owing to censorship in Delhi, but on Tuesday, 29th April, that is three days after the issue of the orders of deportation of Mr. Horniman, precensorship and forfeiture of security of the paper, when publication of the "Chronicle" was suspended, the office received by post from its Delhi correspondent a copy of the express telegram sent to the "Chronicle." The Board regret that the statement regarding the use of soft-nosed bullets appeared in the "Chronicle." The regret would have been expressed earlier, but for the delay in the correspondent's message reaching the office, as stated above, and the suspension of the publication of the paper.

Rain at Bombay.

BOMBAY, June 6.

After intense heat for the last three or four days and cloudy weather in the mornings and evenings, the monsoon has broken out this morning. There have been several smart showers of rain this morning and the sky is clouded and there is prospect of more rain.

At the Calcutta Police Court an Honorary Magistrate passed orders yesterday in the case in which Mr. A. Stern, by birth a Rumanian, but a naturalised British subject, obtained a process for defamation against Mr. C. S. Martin, of Lindsay Street. The evidence went to show that on the night of the 2nd May last some Frenchmen were singing the "Marseillaise" at 6-B, Lindsay Street, when the complainant, who lives in an adjoining flat, came to his window, and by way of appreciation, clapped his hands. Thereupon the accused called out, "You B—German, you have no right to clap your hands." The Magistrate found the accused guilty and sentenced him to pay a fine of Rs. 100.

The Afghan Campaign.

British Success.

SIMLA, June 5.

A Press communique, dated the 5th June says:—In the Dakka area all is reported normal, though there has been a slight recrudescence of sniping and of cutting telegraph wires.

Parachinar reports a successful action against the Afghans at Khariachi. Fifty Afghan sepoys were taken prisoners and we demobilised two forts. Parachinar road is now reported as clear, except for a few snipers.

Nadir Khan is said to have returned to Khost, and there is ample evidence that he departed hurriedly. In his camp at Yusuf Khel, he abandoned tents, many documents, a large quantity of hospital equipment, two gun carriages, and a thousand live shells. On his line of retreat, much baggage and ammunition was dropped, and this has been looted by the villagers.

There are indications that a part of the Kandahar force, which had assembled at Dabral under Abdul Qadus, is now withdrawing westwards.

Award of Knighthoods.

SIMLA, June 6.

The following Knighthoods are announced:—

The Hon'ble Mr. Justice Abdur Rahim of the Madras High Court, the Hon'ble Mr. W. A. Ironside, Messrs Bird and Co. [since deceased], The Hon'ble Khan Zulfikar Ali Khan of Malabar Kotia, the Hon'ble Mr. Frank W. Carter, Messrs Turner Morrison and Co. Calcutta, Col. G. P. Lanox Conyngham, R.E. Survey Department Dehra Dun; Horace C. Mules Chairman, Karachi Port Trust; Alfred Chatterton Esq., Indian Educational Service [retired], Member, Industrial Commission and James Allan Horne Esq., Controller of Munitions, Bombay.

The H. J.

An Official Communique.

BOMBAY, June 5.

A notification issued by the Government of Bombay states:—This year there will be many ships sailing to the Hedjaz. The approximate dates of their sailing and the places from which they will sail will be as follows:—June 15th from Bombay, June 25th from Bombay, June 25th from Karachi, June 30th from Karachi, July 5th from Karachi, July 20th from Karachi, July 30th from Karachi, August 7th from Bombay, August 10th from Bombay, August 10th from Karachi. Those who live in the North-Western parts of India, including the western parts of the United Provinces and Sind are advised to take ship from Karachi, where the climate is good and dry and where arrangements for the accommodation of the pilgrims have been made. Though the fares for sea-journeys throughout the world are now very high, the Government have arranged that the price of the return ticket to and from Hedjaz, shall be only Rs. 125, which is no higher than pre-war rates. The Government are also arranging that the pilgrims shall obtain their passports in their own districts from the District and Sub-Divisional officers and from the political officers in the Indian States. During the war it was difficult to make journeys by sea, but now that the enemies of the King-Emperor have been conquered every effort is being made by the Government to provide facilities for the pilgrimage and to ensure the comfort of pilgrims.

The Gujarat Disturbances.

Ahmedabad Trials.

BOMBAY, June 5.

The Special Tribunal, consisting of Mr. C. V. Vernon, Rao Bahadur Setalvad and Mr. S. G. Velunker, constituted to try the cases arising out of the recent disturbances in Gujarat, have been sitting at Ahmedabad since the beginning of this week. It is likely that the Tribunal will have to sit for more than two months to dispose of all cases. At present they are engaged in hearing the case in which four accused, named Chand Abdulla Galalji, Bhuffaji, Keshavji Dayabhai and Keshav Popatlal have been charged with the murder of Police Sergeant Fraser. Mr. Binning, Barrister-at-Law, of Bombay who is the principal Counsel for the prosecution, is opening the case for the prosecution, detailed at length the circumstances which led up to the riots at Ahmedabad on the 11th April. On that day Sergeant Fraser, unarmed except with a leather cane, went and sat as he used to do in the bicycle shop of one Anandlal with whom he was on friendly terms. The bicycle shop was situated near the police chowky in Ritchey Road. Seeing a large hostile crowd in the streets Sergeant Fraser decided to stay in the shop and was given food by Anandlal. When nearing 1 P. M. the third accused came in the shop and saw Sergeant Fraser and went away. He returned a few minutes later with a crowd which entered the shop and assaulted Sergeant Fraser brutally. After beating him brutally, Sergeant Fraser was dragged in an unconscious state to the roadside and thinking him dead they left him there and dispersed. Anandlal's effort to protect Sergeant Fraser were futile, and he himself was injured. After the dispersal of the crowd, Sergeant Fraser was removed inside the shop and attended to by Anandlal when within half an hour, a second crowd came armed with swords most of which were got by a raid made on the Jain temple of Swami Narayan. The first accused cut the hand of Sergeant Fraser and the second accused hit Sergeant Fraser's head, while the third and fourth accused threw earthenware pots full of water on him. Sergeant Fraser was hacked literally to pieces in a most brutal manner.

The examination of the prosecution witnesses are in progress.

On the special tribunal at Ahmedabad assembling to-day, another witness, Ganagi, who also lived above the bicycle shop, gave corroborative evidence. The tribunal framed charges against the accused of murder, rioting, and abetment, under sections 302, 114, 147 and 148 I. P. C., that of waging war being dropped. Motilal, another witness, gave similar evidence, but said that the accused was unarmed and assaulted Sergeant Fraser with his fist.

Death of Mr. W. A. Ironside.

A Notable Career.

CALCUTTA, June 5.

The late Mr. W. A. Ironside, whose sudden and premature death this afternoon has caused profound sorrow throughout Calcutta, was the senior partner of Messrs. Bird & Co. He was one of the most prominent and popular members of the European community in Calcutta and was held in high esteem both by Europeans and Indians. Beginning his career as a humble representative of Messrs. Bird and Co. in the United Provinces, he rose by dint of perseverance and unique business abilities to the position of senior resident partner of the firm. He settled in Calcutta permanently eleven years ago. An acknowledged leader of the non-official European community, he rendered conspicuous service to his community during the last few years. He was a prominent member of the European Association. He was made a member of the Committee of the Bengal Chamber of Commerce in 1917 and was made President of the Chamber in the following year. He represented the Chamber in the Imperial Legislative Council. It may be remembered that his attitude with regard to Excess Profits Tax did not meet with the approval of a section of non-official community, and the spirited manner in which he defended his attitude at the last annual meeting of the Bengal Chamber will be still fresh in the memory of many of his admirers. He was closely associated with all kinds of war work in Calcutta and it was a matter of common knowledge how much of the success of the second war loan in which Calcutta beat Bombay was due to the untiring energy and endeavours of the late Mr. Ironside. His work as a member of the Publicity Board was also well known. He represented the European commercial community in the Delhi War Conference. In his death Calcutta has lost one of its most popular citizens, the European community one of its most prominent leaders, and the commercial world a business man of rare ability. In honour of his memory Messrs. Bird and Co. was closed to-day and will remain closed to-morrow also. His funeral will take place to-morrow at 8 A. M.

The Funeral.

CALCUTTA, June 6.

The funeral of the late Mr. Ironside took place this morning at the Lower Circular Road cemetery. Arondeacon Firminger conducted the service. In spite of heavy rain the funeral was attended by a very large gathering of Europeans and Indians. Commercial Calcutta was fully represented. General Sirange, with the officers of his Garrison, and Maharaja Sir Pradyat Kumar Tagore were among those present. Over one hundred wreaths and crosses were sent by various firms and mercantile houses of Calcutta. It was first suggested that he should be buried along side the grave of Sir William Dring, but at the special request of Mrs. Ironside the grave was prepared for the deceased near that of his infant son, who died twelve years ago.

The Educational Services.

Secretary of State's Commission.

SIMLA, June 5.

A Press communique says:—Improvement of the terms of Indian and Provincial Educational services had been for some time under consideration by the Government of India before the formation of the Royal Commission on Public Services in India. As it was inevitable that the reorganisation proposed by the Government of India should be reconsidered in the light of the Commission's recommendations and that the case should accordingly be delayed, allowances were given in 1913 to certain members of the Provincial Educational Service as a temporary measure of alleviation. In 1915 similar action was taken with regard to the Indian Educational Service. The prospects of the Provincial Educational Service in some Provinces have recently been improved by 22 promotions from them to the Indian Service pending final orders. The Secretary of State has now, at the instance of the Government of India, sanctioned an "ad interim" scheme for officers of the Indian Educational Service, the ordinary maximum of whose pay will now be Rs. 1,350 instead of Rs. 1,000. The existing allowances will for the present be continued subject normally to a maximum salary of Rs. 1,750. It is hoped that a decision will soon be reached regarding the reorganisation of the Indian and Provincial Educational Services.

Travancore Legislative Council.

TRIVANDRUM, June 6.

The Travancore Legislative Council met at noon to-day, the Dewan presiding. The Revenue Recovery Regulation Amendment Bill, the Land Improvement and Agricultural Loans Bill and the Survey and Boundaries Bill became law. The Registration of Ships Bill was introduced and the Criminal Procedure Code Amendment Bill considered. The Plant Pests Bill and the Animal Diseases Bill were finally passed and the sittings were over by 1 P. M.

Rangoon Rice Market.

RANGOON, June 5.

The reduction in freights to Indian ports made the rice market active to-day after a fortnight's dullness, though not much business was done. The prices are:—Special Rs. 382 June small mills Rs. 390 for June 20th and later. All European millers refuse to sell under the control prices for June or July Paddy supplies are regular but not plentiful.

Turkish Peace Terms.

Not Yet Decided.

SIMLA, June 5.

As there appears to be an impression that the peace terms to be imposed on Turkey have already been communicated to them, the Government of India wish it to be known that they have received as yet no intimation terms finally decided on, and that so far as they are aware no decision has been reached. When they receive intelligence as to the terms that have been settled, it is their intention to make them known without delay.

Mr. L. M. Bannerjee Government pleader, has been appointed Asst. Government Advocate, Allahabad.

The Mail Steamer "Nankin" which left Bombay on the 20th ultimo arrived in London on Friday the 30th May.

The Mail Steamer "Nankin" which left Bombay on the 20th ultimo arrived in London on Friday the 30th May.

It is understood that Mr. L. D. L. Buckley at present Manager of the Calcutta Branch, has been appointed General Manager of the Tata Industrial Bank's head office in Bombay.

It is stated that a proposal of amalgamation of the Central Bank of India, Ltd., with the Tata Industrial Bank which was talk of the city last week has fallen through.

In accordance with the decision of the Governor-General-in-Council under the Foreigners Ordinance of 1914, all Afghar Subjects in the Presidency are being registered by the police.

It is also understood that Mr. J. C. K. Peterson J. C. S. (Bengal) who is at present holding the appointment of Controller of Munitions Bengal has been offered and has accepted the appointment of Secretaryship of Tata and Sons Ltd.

The supply of the following foodstuffs is controlled in the North-West Frontier Province for the purpose of securing public safety: Wheat, rice, wheat flour, barley, jawar, bari, maize, gram, pulse, meat, vegetables, milk, sugar, salt and ghee.

At a meeting held under the chairmanship of Mr. Gandhi on Thursday evening at the Morarji Gokuldas Hall Bombay, a new Society styled the Hindi Vast Prsarak Mandal was inaugurated. Mr. C. P. Ramaswamy Iyer presided on the occasion on the need of Swedish to-day.

Further acts of service for the war with Afghanistan have been received by the Lieutenant Governor from Sardar Abdul Majid Khan, nephew of the late Sardar Anub Khan, Hon'ble Captain Gopal Singh and several other Mahomedans and Sikhs of the Punjab.

A press "communiqué" says:—A letter has been received by the Bengal Government from the Nawab Bahadur of Murshidabad denouncing the conduct of the Amir of Afghanistan and offering to place his own services and the resources of his own estates at the disposal of the Government.

In response to H.E. the Viceroy's appeal for further contributions to the Imperial Indian Relief Fund the Maharajahdhiraja Bahadur of Burdwan has offered a donation of Rs. 15,000 to the Central Branch of the Imperial Indian Relief Fund. The donation has been gratefully accepted:

Information has been received from the Secretary of State that the Royal Commission on Wheat Supplies, has agreed to place at the disposal of the Government of India an additional quantity of 75,000 tons of Australian wheat. Two steamers, carrying about 15,000 tons of wheat, are expected to arrive in India early in July.

The Madras Government have sanctioned payment of honorarium of Rs 500 to M. Srinivas Rao for preparing a Canarese shorthand manual and Rs 250 to Mr. Vittala Rao for assisting the author in the preparation. The book will be printed at the Government Press and copyright vest in the Government.

The Burmese bazaar tenants in the Surati Bazaar, Bangalore, refused to pay the enhanced rents on Tuesday and closed their shops, allowing vendors of perishable articles to continue for the day. All their shops were closed yesterday. The Company demanded four annas daily increase but the women protested when the demand was reduced to two annas, despite which the strike took place.

Mr. Sundarlat, editor of the "Bhavish," whose security of Rs. 1,500 was forfeited by the District Magistrate of Allahabad, has filed a fresh declaration. The Magistrate wanted security for Rs. 10,000. Mr. Sundarlat gave an assurance that no objectionable matter would be allowed in the paper in future, and the Magistrate reduced the amount to Rs. 5,000, to be deposited by the 15th June.

A serious explosion took place on Wednesday on the R. I. M. S. "Mayo" lying in the Rangoon river. Lieut. Cowoorthwaite, Gunner Joyce and five lascars were seriously injured and removed to the hospital. The two named and two lascars were so affected that they may never speak again. The Magistrate was not able to take depositions. The cause of the explosion is unknown, but it is suspected as due to an explosion of rockets and fireworks. The entire mail sack was enveloped in an acrid smoke. The party were engaged in clearing the store room where rockets were kept.

The Burma Government publish the report submitted to the Government on the operations on the Assam-Burma Frontier in 1917-18. The total casualties were on British Officer and 38 rank and file, Burma Military Police, killed, three British officers and 99 rank and file, wounded a lengthy list of mention includes Lt. Col. French Mulloo, C.I.E., D.I.G., Military Police, who was in general charge of all operations. Three separate risings are dealt with between which it is difficult to find a direct connection link, but they are undoubtedly manifestation of the same spirit of unrest prevailing on the frontier which must be primarily traced to the prolongation of the European war and its consequences in India.

BOMBAY, June 6.

The following manifesto was issued to-day by a number of well-known citizens of Bombay :- We the undersigned citizens of Bombay viewing with horror and detestation the atrocious deeds of lawlessness recently committed in certain parts of this presidency and elsewhere in India desire to make public expression of our resolve to perform our duty as loyal citizens of the Empire and to stand by and support the Government of Bombay in the primal duty of all Governments, the maintenance of civil law and order. We disassociate ourselves at the outset from the pernicious doctrine of active disobedience or even passive resistance to civil law which has been sedulously promulgated throughout the presidency of late among ignorant people and we bind ourselves to combat those doctrines as far as possible by every means in our power. Finally we pledge ourselves to assist the Government by word and deed in the preservation of order and we make this declaration in response to the address made to us by H. E. Sir George Lloyd in his speech of April 16th last wherein he appealed to all leading citizens to make clear their determination to uphold the cause of law and order and to trample under foot the twin demons of lawlessness and disorder: God Save the King.

The manifesto has been signed by about 1200 people including most prominent citizens of Bombay.

అంశురదము, పే: 30:—(గ్రా. 1-35 నిమిషములకు)

ಅಮೆಚ್ಯುಯಾಲ್ಯದ್ದ ಪೂರ್ವಪುತ್ರ ಜನರು ಕಲನಿಕೊಂಡು ತರುಬಾತ
ಪೂರ್ವಪುತ್ರ ಜನರು ಕ್ರಾಂತಿಪ್ರಿಯ ಪೆರಂಜನರು ನಿರಗಿರವ್ಯರು.

సాక్షాత్తు మే 28: — జర్మను రషియాన బోలి విష్ణు

అక ముగ్గురముగ రాయబారములు జరుగుచున్నవని సాక్షి
పార్కండివేయన ప్రచారక భావము వారికి తెల్పుచుండి
తెలియ జేయుచుండెను. సైన్య బలంబులో మన్న పాఠేకవాదులు
ములకముగ జూదానుభారములు జరుగుచున్నవి. వీరు మాంగరీ
బొల్లి నిర్మలగోకుడ రాజు బారములను జరిపి అందరును క.సి
తార్కనిర్వచాణమువను కదంబలయను నిప్రయత్నించుచున్నా
రు. రషియను సోవియటును జన్మనీక ఒడంబడికను తుడుర్చు
బారము పొర్చుకొనుట బడినది. వీరిని హెర్మీద్దుక గాంజీ
రాంబజు ప్రభువు ప్రాటిజేకరికిం బిత్త్యంక మైత్రికలును. జన్మ
ములు సంధిపత్రికను సంజీకముజేయరను నూచంబ కాన్నించు
టకు, యూరపుండంగోకును బొల్లి విజయము ప్రచోదయగ
వెలగొల్పుటకు- కిర్గి, బాల్కను, కలుపుకొని - ఏర్పాటుటకు
జరుగుచున్నవి. వియత్నోతా మగు కార్మ్యము తెన్వియను జరుగ
వని అభయమిచ్చి రషియా జర్మనీ ఒడంబడికను సుమకార్చు
టకు పొర్చుకొనుగాని ప్రయత్నించుచున్నాడు. జర్మనుల
సాఘిక, ప్రకాష్టాన్య కరితకలన్నిటి యందును పొర్చు
గా - భాగములుగ నున్నాడు.

కొలొస, జూను 2:—దనీలు దాత వున్న సేతులన

విజయలక్ష్మి భాగ్యవంతులను శాశ్వతము జ్యోతియై
పరమగురుకు గాఁగఁయును శాశ్వతము.

అంశం, మే 29:— వ్యవసాయ సంఘాపర్యయం

తా మిత్రముగా నీ నామమును వర్ణించి పట్టినాడు నే
యబరచిరి.

రంగును కలెన్చి అభీషయము అన్వేషించు అక్కపు
 ట్రెంటు జవరలగును పి. పి. క్రీనివాసరావు నాయ నియమిం
 బడిరి.

ఇంప్రీయలు లేవు ఫంక్షను విరాళములు గావలయును. వనరాజప్రతినిధిగాను విజ్ఞప్తిచేయుగా, కువిధియుక్క మధ్య కాకును భరద్వాసు మహాకావ్యాన్ని రాజాజమమూయగా 15000 రూపాయల విరాళము నొప్పగిరి. ఈ విరాళము రాజప్రతినిధిగా రిచే ముఘోర్లకముగా అంగీకరింపబడినది.

కన్న విభాషకు సార్వభౌమిక యోగజేసింది. ఎమ్. శ్రీనివాసరావు గారికి 500 రూపాయల బహుమానము. వీరి సహాయము, పరిశ్రావు గారికి 250 రూపాయల బహుమానమును మిదరారు ప్రభుత్వమువారి నొసంగిరి. ఈ ప్రభుత్వ ప్రభుత్వమువారియొక్క ముద్రణాలకుమన ముద్రిక బడున. కాపీరెటు చాడ్య ప్రభుత్వమువారికే కలదు.

ಸರಿವಾರವಾದ ಕಾಕಾ ಇಂದ್ರನಿ ಯೂ ಶ್ರಾಂತಿಯು
 ಇಂದಿಯಾ ನಂಬಿಯ ಶ್ರಾಂತಿ ಯುನು ಹಿಟ್ಟಿಗಾ ವೆಯವನು
 ನಂದಲಿ ಬಯಸುತೆರನು. ಈನಂದನುಲಕ್ಷ್ಮಿಧಾರವಾ ತೆದು.

ఏప్రిల్ 30 వ తేదీని బొంబాయి రేల్వే వద్దలి వద్ద
 “బాంబే” మొయిబిద్ మే 30 తేదీ ముక్రవారము బంధించి
 సరము కలదు.

తాతా ఇంద్రప్రస్థమున బాంధ్యంకయొక్క కలకత్తా బ్రాం
చిక మేనేజరు గా నున్న ఎల్. డి. ఎల్. బిశ్మెకాయ, బొంబాయి
యనగరమునూని హైద్రు ఆఫీసును జవరణ మేనేజరు గా నియ
మింపబడినది.

బంగళా రాజధానియందు మృణ్మనిషస్సు కలట్రోలగు
 గానున్న జి. సి. కె. పీటరేకు వి. సి. ఎన్ గారికి తాతాఅందు
 సన్మకంపైకి విమిలెడ్డువారు కళగిటరి ఉద్యోగము నీయగా
 వీరంగికరించిరి.

భక్తుల ప్రతికానంపాదములు సుందరలాలుగారి ముక్క
రూ 1500 ల ధరావతుల అలహాబాదు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు
ఇవ్వదనుకొనిరి. అందుకై మేజిస్ట్రేటు గారు 10,000 రూపాయల
ధరావతును కొరిరి. విషేధమును విషయములు ఇకముందు
ప్రచురింప నని సుందరలాలుగారు తెల్పగా మేజిస్ట్రేటు గారు
ధరావతును 5000 రూపాయలకు తగ్గించిరి. ఈ దరావతు
జూను 15 న తేదీనా పుగకటరలయినను.

తిరువాన్కూరుకాసనపథ తిరువేంద్రరము, జ్యోతిష రి:
తిరువాన్కూరులో ఈ రోజును భ్యావ్యము దినానుగారి అభ్య
క్షత్రకింద కాసనపథ జరగింది. తెనియ్యకవరీ రెక్కోమను
అమెండుమెంటుబిల్లు, లాండు అభిస్థిర్ధికలుగవేయుబిల్లు, లో
న్యుబిల్లు, గుర్రే, వాండరిబిల్లులు మన్నగునవి అయిలలోనికి
తేరిడినవి. ప్రియర్లు రిజిస్ట్రేషను బిల్లు నియమింపబడినది. క్రిమి
నలు ప్రాసీజరుకోడు అమెండుమెంటు బిల్లు ఆలోచించబడు
చున్నది. ప్లాంటు పెట్టుబిల్లు జంతువుల వ్యాధినివారించిన బిల్లు
గుడ మడను అయిలలోకి తేరిడినది. ఒక గంట మునుప
టికి సభ ముగించబడినది.

కలకత్తా సోలీసకోర్టువద్ద ఆనరిబి షేజిస్ట్రీటుగారు
సి. యెస్ మూర్తుకు గారికి పత్రపు నష్టముకలిగించినరుమేరియను
వంకీయుడగు ఎట్రెన్ను గారిమీద యిట్లు తీర్మానము చెప్పిరి.
సాక్ష్యము యిట్లున్నది - మేనెల 2-వతేది గాత్రీ కొంతమంది
లిండ్సేస్ట్రీటులోనున్న ఫ్రెంచివారు సాముద్రం 6 గంటలకు
ఏదోవాటపాద మొదలిడిరి. అంత ఆనక్కుయంటిలోనున్న
నాథుడు తన కిడికివద్దకువచ్చి సంతోషముతోచప్పుటలుకొట్టె
ను. అంతవారు నాథుని పిలిచి నీరట్లుకొట్టుటలనీపగులేదని చె
ప్పి అతనిని నేరస్థుడుగా నెంచిరి. షేజిస్ట్రీటు గారు వానికేను
ను విచారింది వానిని నేరస్థునిగా నెంది 100 రూపాయలు
జుర్రావా విధించిరి.

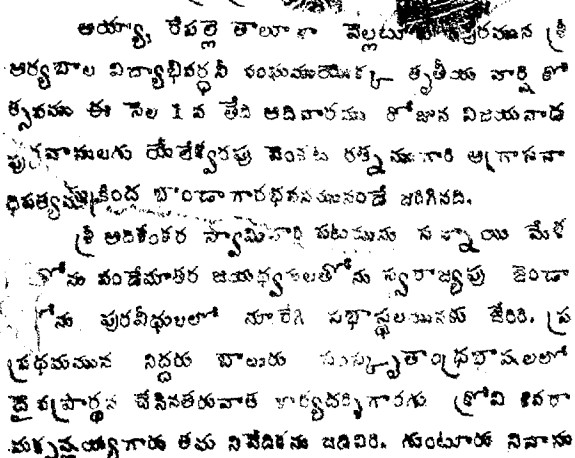
1917 మొదలు 1918 వరకు ఆస్సామ బర్మా సరిహద్దులలో జరిగిన కల్లోలను గురించి బర్మాగవర్న మెంటు వారు యిట్లా తెలియపరచుచున్నారు. మృతినొందినవారిలో ఒక అంగ్లేయుడును 38 గురు సిపాయి పోలీసువారును అయి యుండిరి. హానికలిగినవారిలో 31 గురు బ్రిటిషు ఆఫీసర్లును 59 మృందుగురు పోలీసు ఉద్యోగియులును కలరు. అన్నియు కలిపి 31వారు అందోళనము జరిగినది. కాని వానియొక్క వివరములు బాగుగ తెలియదు. కాని సరిహద్దుప్రాంతముల యందు మాత్రము ఆ సమృతి యింకను పోలేదు.

రంగున నదిలోనున్న మేమో స్త్రీయగునందు గడవిను
బుధవారముతో నాన గొప్ప ధన్విపుట్టి ప్రమాదము కలిగినది.
తెనెటి నెంటు కావరత్తువేయిలు, గన్నర్ శైకో అను వారి
లకును రె గురు లక్కరులకును గొప్ప ప్రమాదము కలిగినది.
అంత వారు చికిత్సయమునకు కొంపోబడిరి. అనై చెప్పిన
యిద్దరికిని; యింక నెద్దరు లక్కరులకును మాటాడ లేనంత
ప్రమాదము కలిగినది. శుజిస్ట్రిబుగాన దాని కాగణము కను
గనలేకపోయిరి. కాని అది నిప్పుతో పనిచేయు ప్రదేశము
లందు జరిగినట్లు తెలియుచున్నది. అంత యు వారిని కమ్మి
యొన్నది. మందు గుండు సామానులకద్దనుంచిన సరిగ్గులు ము
న్న గునవి యావతును తీయుటకై కూర్చిలు నిడుమిగులబడిరి.

చక్కని డబ్బితో నహ నీనా 1-కి 0-8-0

అమృతంజనం దివా, గి, తలబుట్టిపిది, మద్రాసు.

Brief Telegrams.

Mr. L. M. Bannarjee Government pleader, has been appointed Asst. Government Advocate, Allahabad.

The Mail Steamer "Nankin" which left Bombay on the 30th ultimo arrived in London on Friday the 30th May.

It is understood that Mr. L. D. L. Buckley at present Manager of the Calcutta Branch, has been appointed General Manager of the Tata Industrial Bank's head office in Bombay.

It is stated that a proposal of amalgamation of the Central Bank of India, Ltd., with the Tata Industrial Bank which was talk of the city last week has fallen through.

In accordance with the decision of the Governor-General in Council under the Foreigners Ordinance of 1914, all Afghan Subjects in the Presidency are being registered by the police.

It is also understood that Mr. J. O. K. Peterson I. C. S. (Bengal) who is at present holding the appointment of Controller of Munitions Bengal has been offered and has accepted the appointment of Secretaryship of Tata and Sons Ltd.

The supply of the following foodstuffs is controlled in the North-West Frontier Province for the purpose of securing public safety. Wheat, rice, wheat flour, barley, jowar, barji, maize, gram, pulse, meat, vegetables, milk, sugar, salt and ghee.

At a meeting held under the chairmanship of Mr. Gandhi on Thursday evening at the Morarji Gokuldas Hall Bombay, a new Society styled the Hindi Vast Prasth Mandali was inaugurated. Mr. O. P. Ramaswamy Iyer spoke on the occasion on the need of Swadeshi to-day.

Further offers of service for the war with Afghanistan have been received by the Lieutenant Governor from Sardar Abdul Majid Khan, nephew of the late Sardar Arub Khan, Honble Gairin Gopal Singh and several other Mahomedans and Sikhs of the Punjab.

A press "communiqué" says:—A letter has been received by the Bengal Government from the Nawab Bahadur of Murshidabad denouncing the conduct of the Amir of Afghanistan and offering to place his own services and the resources of his own estates at the disposal of the Government.

In response to H. E. the Viceroy's appeal for further contributions to the Imperial Indian Relief Fund the Maharajah Bahadur of Burdwan has offered a donation of Rs. 15,000 to the Central Branch of the Imperial Indian Relief Fund. The donation has been gratefully accepted.

Information has been received from the Secretary of State that the Royal Commission on Wheat Supplies, has agreed to place at the disposal of the Government of India an additional quantity of 75,000 tons of Australian wheat. Two steamers, carrying about 15,000 tons of wheat, are expected to arrive in India early in July.

The Madras Government have sanctioned payment of honorarium of Rs. 500 to Mr. Srinivas Rao for preparing a Canarese shorthand manual and Rs. 250 to Mr. Virral Rao for assisting the author in the preparation. The book will be printed at the Government Press and copyright vest in the Government.

The Burmese bazaar tenants in the Suzati Bazaar Bannong, refused to pay the enhanced rents on Tuesday and closed their shops, allowing vendors of perishable articles to continue for the day. All their shops were closed yesterday. The Company demanded four annas daily increase but the women protested when the demand was reduced to two annas, despite which the strike took place.

Mr. Sundaral, editor of the "Bhavarth," whose security of Rs. 1500 was forfeited by the District Magistrate of Allahabad, has filed a fresh declaration. The Magistrate wanted security for Rs. 10,000. Mr. Sundaral gave an assurance that no objectionable matter would be allowed in the paper in future, and the Magistrate reduced the amount to Rs. 5,000, to be deposited by the 15th June.

A serious explosion took place on Wednesday on the R. I. M. S. "Mayo" lying in the Rangoon river. Lieut. Coworthwaite, Gunner Joyce and five lascars were seriously injured and removed to the hospital. The two named and two lascars were so affected that they may never speak again. The Magistrate was not able to take depositions. The cause of the explosion is unknown, but it is suspected as due to an explosion of rockets and fireworks. The entire main deck was enveloped in an acrid smoke. The party were engaged in clearing the store, room where rockets were kept.

The Burma Government publish the report submitted to the Government on the operations on the Assam-Burma Frontier in 1917-18. The total casualties were one British Officer and 38 rank and file, Burma Military Police, killed, three British officers and 99 rank and five wounded a lengthy list of mention includes Lt. Col. French Muller, C. I. E., D. I. G., Military Police, who was in general charge of all operations. Three separate risings are dealt with between which it is difficult to find any direct connection link, but they are undoubtedly manifestation of the same spirit of unrest prevailing on this frontier which must be primarily traced to the prolongation of the European war and its consequences in India.

Duty of Loyal Citizens.
Bombay Citizens Manifesto.

BOMBAY, June 6.
The following manifesto was issued to day by a number of wellknown citizens of Bombay:—We the undersigned citizens of Bombay viewing with horror and detestation the atrocious deeds of lawlessness recently committed in certain parts of this presidency and elsewhere in India desire to make public expression of our resolve to perform our duty as loyal citizens of the Empire and to stand by and support the Government of Bombay in the primal duty of all Governments, the maintenance of civil law and order. We dissociate ourselves at the outset from the pernicious doctrine of active disobedience or even passive resistance to civil law which has been sedulously promulgated throughout the presidency of late among ignorant people and we bind ourselves to combat these doctrines as far as possible by every means in our power. Finally we pledge ourselves to assist the Government by word and deed in the preservation of order and we make this declaration in response to the address made to us by H. E. Sir George Lloyd in his speech of April 16th last wherein he appealed to all leading citizens to make clear their determination to uphold the cause of law and order and to trample under foot the twin demons of lawlessness and disorder. God Save the King.

The manifesto has been signed by about 1200 people including most prominent citizens of Bombay.

పూర్వపుకొను ప్రస్తుతేంద్రమునకు వచ్చుట.

అంధ్రుడము, మే 30:—(ప్రతి 1-35 నిమిషములకు) ఆమెప్పురూప్రకర్త పూర్వపుకర్త కలసికొనిన తనవార పూర్వపు జర్మన కౌన్సిల్ను పేంజనన సిగిరచ్చెన.

జర్మను రుషియను బోల్షివిస్టులు.

ప్రజాసమాజ మే 28:—జర్మను రుషియను బోల్షివిస్టులకు ముగ్గురుగారు రాజధానియైన జర్మనునకు వచ్చి సోవియెట్ సామ్రాజ్యసేవకును ప్రచారక కార్యమున నాటికెల్లముండి తెలియజేయుచుండిరి. స్విజిల్ లెండులో నున్న సోషలిస్టువారు మూలమున ఈ గారవారములు జర్మనునకు వచ్చి, ఏక మాంకరి బోల్షివిస్టులతో నాడు గారవారములు జరిపి అందఱును కలిసి జాగ్రత్తపరచుచున్నవన కంకణములు నిర్మయమై యున్నాయి. రుషియను సోవియెటులకు జర్మనీకి జడంబడిన కుదుర్పు జాగ్రత్త పరచుచున్నట్లు బడినది. ఏకైక మోర్షివ్యుగారికిని రాంబుగ్రామపుర్రాటికికరికిని జర్మనీకు మైత్రీకలదు. జర్మనులు సోవియెటులను సంకలముజేయుచు నుంచుట కాన్నియనుటకే, యూరప్రకండంబున బోల్షివిజమును ప్రచారించుచు నెలకొల్పబడు-రిక్కి, బొల్షెను, కమ్యునిస్టు-విప్రులును జరుగుచున్నవి వియత్నోత్తానుగు క్యోమ తెలియజేయు జర్మనుల అభిరుచిని రుషియ జర్మనీకి జడంబడిన సమకూర్పు టకు పోర్చుగలుగును ప్రయత్నించుచున్నాడు. జర్మనుల పాఠిక, ప్రకాశ్యమున కౌన్సిల్ను జేయుచును పోర్చుగలుగు భాగ్యమును నమ్మెను.

రెండు మరణములు.

కొలొన, జూన్ 2:—దేవీలుదాపునకు వైకుంఠ విద్యుదవై భాగ్యవైకుంఠుల శివీపుకు వర్షము చనిపోయి; పరుగునకు గాయములు కలిగెను.

ఎన్టీ గారి రాజీనామా.

అంధ్రుడు, మే 29:—నగరసాను సంఘాధ్యక్షుడుగా వామంతరాజు రాజీనామా నీయమున వచ్చి ఎన్టీ గారు నెలయబరచిరి.

రంగూను కలెక్టర్ అఫీసునకు అన్వేషించు ఆక్రమించు జవరలుగను సి. క. శ్రీనివాసరావుగారు వియమించబడిరి.

ఇంటియలు రీపు పండుకు విరాళములు గావలయునని రాజప్రతినిధిగారు నిజ్జిప్తీయముగా, కుదిర్చుకొని పుట్ట కాపుకు భరదాసు మహారాజు నిర్మాణమునకుగాను 15000 రూపాయల విరాళమును కేసు: 88. ఈ విరాళమును రాజప్రతినిధిగారిచే ము: పూర్వముగా అంగీకరింపబడినది.

కన్నడవారు ముద్దుపండు: కయూజేసి: యంబు: ఎమ్. శ్రీనివాసరావుగారికి 500 రూపాయల బహుమానమును వీరి సహాయము, కలరాపుగారికి 250 రూపాయల బహుమానమును మదగారు ప్రభుత్వమునా రొసంగిరి. ఈ పుస్తకము ప్రభుత్వమువారియొక్క ముద్రణాలకును నాడింపబడునది. కాన్పెట్టు చాక్కు ప్రభుత్వమువారికి కలదు.

గతవారమున తాతా ఇండస్ట్రీయలు బ్యాంకియను, ఇండియా సెంట్రల్ బ్యాంకియను ఒకటిగా చేయబడినది అందరి బహుజ్ఞులైనది. ఈనడంబడు ఆధారము లేదు.

ఏప్రిల్ 30 వ తేదీని బొంబాయి శాశ్వత జననివెట్టి "నాగిను" మొయిలబడిన మే 30 తేదీ శుక్రవారము బందరు నగరము నగరము.

తాతా ఇండస్ట్రీయలు బ్యాంకియొక్క కలకత్తా బ్రాంచికి మే నెలకు గాను ఎన్. డి. ఎన్. బిక్లగారు, బొంబాయి నగరములోని పాడ్డు అఫీసుకు జవరలు మే నెలకు గాను వియమించిరి.

బంగళా రాజధానియందు మ్యూనిసిపల్ కలెక్టరుగారు జూన్ 2. సి. కె. పీపురేకు వి. సి. ఎన్ గారికి తాతా ఇండస్ట్రీయలు సహకంపెరి వియమెట్టువార కళిబిరి ఉన్వోగము నీయగా వీ రంగీకరించిరి.

భక్త్య శ్రుతి కాసంపాదకులు సుందరలాలుగారి మొక్కరూ 1500 ల భగవతుల అలహాబాదు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు కలకత్తానుకొనిరి. తిరుగ్గ మేజిస్ట్రేటుగారు 10,000 రూపాయల భరాతుకు కలిగిరి. విజేధరుని వియములు ఇకయందు ప్రయోగం పని సుందరలాలుగారు తెల్లగా మేజిస్ట్రేటుగారు భరాతుకు 5000 రూపాయలకు కలిగిరి. ఈ భరాతుకు జూన్ 15 వ తేదీనా పునకట్టరలయును.

తిరువాన్కూరుకాసంపాద తిరువేల్వరము, బ్యాంకు 6:— తిరువాన్కూరులో ఈ రోజువార్యాన్నము దివానుగారి ఆఫీసు కుత్తికింద కాసంపాద జరిగిరి. తెలుగ్గారికి రెక్కోమను అమెండుమెంట్లు, లాండు అభివృద్ధి కలగజేయుట, లో న్నుట్టి, సర్వే, వాండరిట్టిలు మున్నగునవి అయిలొనికే తెలిపిరి. ప్రేమయ్య రిజిస్ట్రేషను బిల్లు వియమించబడినది. క్రిమి నలు ప్రాగీజరుకోడు అమెండుమెంట్లు బిల్లు అలోచించబడుచున్నది. ప్లాంట్లు పెట్టుబిల్లు జంతువుల వ్యాధినిగురించిన బిల్లు గూడ గుడన అయిలొనికే తెలిపిరి. ఒక గంట నుగునప్పటికి సభ ముగింపబడినది.

కలకత్తా పోలికొన్సర్వర్ అనరి మేజిస్ట్రేటుగారు సి. యెన్ మార్గముగారికి పత్రపు నమ్మముకలిగించిన మేయెను వంకెయడగు ఎన్వెన్నగారిమీద యిట్లు తీర్మానము చెప్పిరి. పాత్త్యము యిట్లున్నది-మే నెల 2-వ తేదీనా తిరి కొంకంపెరి లిండ్వేట్టియొక్కనున్న ప్రెంకివారు సానుగ్రహ 6 గంటలకు ఏవోవాటపాడ ముదలిడిరి. అంత ఆక్రమించిలొన్ను నాతుకు తన కిటికీకడకునచ్చి సంతోషముతో చప్పలులుకొట్టెను. అంతవారు నాతుని కిటికీ నీరట్లుకొట్టరునననననన చెప్పి అరినిగ నేరపుడుగా నెంచిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికేను న విచారింది వానిని నేరపునిగా నెంది 100 రూపాయలు జుర్రావా విడించిరి.

1917 మొదలు 1918 వరకు అస్సాము బర్మా సరిహద్దులలో జరిగిన కల్లోలమునుగురించి బర్మాగర్న మెంట్లువారు యిట్లు తెలియపరుచున్నారు. మృతినొందినవారిలో ఒక ఆంగ్లేయుడును 38 గురు సినియ పోలికవారును అయి యుండిరి. హరిజనవారిలో 8 గురు బ్రిటిషు అఫీసర్లును 49 మృతులుగురు పోలికు ఉన్వోగీయులును కలరు. అన్నియు కలిపి 8 సానులు ఆందోళనము జరిగినది. కాని వానియొక్క వివరములు వాగుక తెలియదు. కాని సరిహద్దుప్రాంతముల యందు మార్మము ఆపవచ్చి యింకను పోలేదు.

రంగూను నడిలోనున్న మేమూ ప్రేమయందు గడచిన బుధవారమురోజున గొప్ప భస్మిపుట్టి ప్రమాదము కలిగినది. తెవ్జివెంట్లు కావరెత్తువెయిలు, గన్నర్ జై కొత్తవారలకును 5 గురు లమ్మరులకును గొప్ప ప్రమాదము కలిగినది. అంత వారు చికిత్సయియును కొంపబడిరి. ఆనై చెప్పిన యిద్దరికిని; యింక నిద్దరు లమ్మరులకును మాటగడ తేలంత ప్రమాదము కలిగినది. మేజిస్ట్రేటుగారు వాని కాలియును కను గొనలేకపోయిరి. కాని అది నికల్తో రుచియు ప్రదేశము లందు జరిగినట్లు తెలియుచున్నది. అంతయు నానిరి కమ్మి యున్నది. మందు గుండు సామానులకడనుంచిన సరకులు మున్నగునవి యాంత్రియ తీయుటకై బొలిం వియమించబడిరి.

అమ్మ తాం జనము

చెక్కిని డబ్బితో నమా నీనా 1-కి 0-8-0
అమ్మ తాం జనము దిల, గ, కలయకట్టికి, మద్రాసు

సంపాదకుడు.

సంపాదకుడు.

నర్సాపురం.   అక్షంతి సుబ్బారావు.

భాగ్యవంతు లేవరు ? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవాన్ములేము	అన్యతానులక తైలము	జంబీర రసాయనం	వంచానవ తేజము
6 ఔన్నులు 8-4-0	6 ఔన్నులు ౫ల సీసా 1-0-0	ఉష్ణాదుల బోగొట్టును	భామర నణమును
8 ఔన్నులు 1-12-0	8 ఔన్నులు ౫ల సీసా 0-8-0	సీసా రు. 0-10-0	డబ్బీ రు. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

వ్యాకింగు-పోష్టేజిఖమ్మలు ప్రత్యేకము. వ్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము

తంలి విలాసము. } మేనేజర్, ఆయుర్వేదాశ్రమము.

పండిట్, మదరాసు. } 55, ఆచారపుకోపిని, మదరాసు.

జ్వర హరి

దీనియొక్క నామధేయము తెలుపురితయే జ్వరమును హరించుట కిది సాటిలేనిమందు. నులేయా (విషవా) (యుజ్యములకును, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరములకును యెత్తినది. కొన్నిసార్లు పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరలు జ్వరహరివల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయముగ జ్వరముండు సమయమందును యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యేలాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బాత్రిగా నిలిచిపోవును.

ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన ఆశేఖలలో నొకరి యొక్క ఉత్తరము:-

వకీలు (అటార్ని-అట్-లా) హంరావ్ పాండు రంగ్ గారు వ్రాసిరి:- మీయొక్క 'జ్వరహరి' జ్వరములను కుదుర్చుటయందు అమోఘమైన ఔషధ మని మిక్కిలి సంతోషపూర్వకముగా తెలిపించెదను. వర్షాకాల మారంభమందు సాల్ ఫెట్రిలో నుండు నాగ్రామములలో హులీలకు అంబుజ్వరము వ్యాపించి పీడించుచుండగా, హెన్రి వారియొక్క 'జ్వరహరి'నికొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే వీరందఱు స్వస్థులై చెందిరి.

ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుము

ప్రతి ఔషధసాపులలోను వర్తకుల వద్దను దొంగితును సీసాఒకటికి వల అ.8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

మీకు ఈ ఔషధం వరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగాయీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

హార్లీస్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెనీ,

బ్లడ్, బౌడర్ అండు కంపెనీ, ఏజెంట్లు, 15, అరమనకార్ వీధి, మదరాసు.

(1122) Agents: Oakley, Bowden & Company, 15, Armenian Street, MADRAS.

100 మిక్కిలి మనోహరిమగు సువాసనకలిగిన 128

(రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టరు) కాబడినది కాబడినది

ఇప్పుడీకాలపురుచి నాపడుచున్నది. సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది. ఆటో హాజగాని, సారాయులు గాని చేర్చబడకయే నిర్ణయించిన కేరళ పుష్పసాంఘము. నీ కుమారులై కొన్ని బింకపులు చిలుకరించివో, మనోహరమగు సువాసన నిష్పలకరించును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములో ఉండును.

(చిన్న నైజా ఆర (దాం)	సీసా 1-8 రు 0-8-0
మధ్యరకం నైజా 1 దాం	" " 0-12-0
కేరళ నైజా 2 "	" " 1-4-0
వెద్దనైజా 4 "	కేరళ 1/2 ఔన్ను " 2-0-0

వి. సి. ఖమ్మలు బుడ్డి 1-8 0-8-0, రి బుడ్డకు 0-14-0 ప్రత్యేకము వల్లె, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధులగు ప్రతిపాపులలోను వారెవరు. దీనికి ఆశేఖనుగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున దాను కొనుగవుతు సీసాపైను, కాన్పుపైను ఆటోదిల్బహార్ యి మేరుకు పరికిరింపుడు. ఈ ఆటోదిల్బహారుయొక్క సులక్షణములను పరికిరించేయగోరువారి దిగుకవారికి వ్రాసినవో ఆటోకివత్తు గల సువాసనకాన్పు ఉచితముగ వంపుదురు.

హామోషంట్లు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు రెమిడీ కంపెనీ, నెం. 155, జామ్నూపేట వీధి, బొంబాయి. మదరాసు యేజెంట్లు:- మనోహరపురపోత్రంపూర్తి, వై నాబార్ కోడ్, మదరాసు.

గోదావరిజిల్లా కో ఆవరేటివు బ్యాంకింగు యూనియన్, లి మి టె డ్.

కా క నా డ.

1917 సం॥రం అక్టోబరులో స్థాపితము.

(1912 సం॥రం నెం2 ఆక్టో. ప్రకారం రిజిస్టరు కాబడినది.)

మూలధనము రు 1,00,000. మేరు ఒక్కటికి రు 50 నోటు 2000 పేర్లు క్రింద వినిజింపబడెను. పూర్తిగా చెల్లించబడిన పేజులనము రు 25,500. ముఖ్యముగా 1904 సం॥రం నెం 10 రు ఆక్టో. ప్రకారముగా గాని, 1912 సం॥రం నెం 2 రు ఆక్టో. ప్రకారముగా గాని రిజిస్టరుకాబడిన కో ఆవరేటివు సంఘములకే అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రార్ వారి శిఫార్సుమీద బడుల్పు యివ్వబడును.

ప్రతిసామున ౫ వర్షు మెంటువారికే రెక్కలు అడిట్లు చేయబడి ఫోర్టు నెంటునాడ్ రిజిస్ట్రులో ప్రయోజపబడును.

ఫీక్స్డు డిపోజిట్లు:- 6, 12, 24 మాసములకు ప్రతు ముగా సాముకు నూటికి రు 5, 6, 6 1/2 వోడ్డవ కడ్డి యివ్వబడును. అట్టి కడ్డి ప్రతి ఆముసాములకు యివ్వబడును.

ప్రతికరగతి గవర్న మెంటు ఉద్యోగియులు స్కాటర్ బ్యాంకులలో 9-11-1914 తేదీకిల నె 20, 825 రు బోర్డు ప్రాసీడింగు ప్రకారము మెంబరుగా చేరుబడుము. ది 12 కాలై 1910 న సం॥రం నెం 599 రు గవర్న మెంటు ఆర్డరు ప్రకారము డిపోజిట్లు చేసుకొనుటవల్ల పూర్వ యున స్వేచ్ఛకు పాంయిచ్చారు.

(నోటీసు లేకనే ప్రైవిబంధనలు సూర్పబడవచ్చును)

గుర్తికాల వెంకట సూర్య ప్రకాశరావు,

క్రొడెంటు.

పారువల్లి వెంకట్రామయ్య,

క్రొటరి.

విక్టోరియా ఆసుపత్రి, కాకినాడ.

ఆంకరకునుములు బహునిపుణకగా వాగుకే కుబుకును. ఎన్ని సంవత్సరములనాడీ గ్రుడ్డితనముచే వాధ కలిగినను, తిరిగి దృష్టిని (మాపు) పొందగలరు. కంటిలో పువ్వులు, ఎర్రపులు, ఒరుపులు, దురదలు వగైరా సమస్త నేత్రరోగములు కుదుర్చుబడును. కడు బీదలకు చికిత్స.

(1568)

1. ఆంగ్లేజ వైద్యమోగవండ్రికే తెలుగుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. 400 ప్రక్రియలు గలవు. వల రు 1-4-0.
2. టైఫాయిడు ఫీవరు అకు గ్రంథము ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడినది. వల రు 1-0-0.

వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యు. డి. సర్జను.

సత్యాగ్రహ స్వదేశి ధోవతులు

హిందూ దేశమునందు తి మూనైన నూలుతో మన దేశపు చేతినుగ్గులులవలన నేరుబడినవి.

ఇకాంబి లేక గుండంచు 60-వ నెంబరు 54 అంగుళముల వెడల్పు గలది గజము 1-8 1-0-0.

ఇకాంబి లేక గుండంచు 40-వ నెంబరు 54 అంగుళముల వెడల్పుగలది గజము 1-8 0-14-0.

సాధారణమైన తునాల్లు, ట్విల్ ది 1-8 0-10-0 అంతకుపైన వెలగలిగినవి కూడ యున్నవి.

నూలు చేతిరుమాల్లు 60-వ నెంబరు 1-8 0-4-0.

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్సు కంపెనీ, 508, హాడిసోఫేట్ రోడ్డు, లిమిటెడ్, కంజీవరం.

(962)

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమున కాశ్వతిశుఖమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధముల ఆనవారములననుకూలమైనవి గురువున. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యవార్తామున ౩ అంగుళ తీసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును. ఆయుర్వేదవృద్ధిని ఇచ్చును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా ఉచితము. పోస్టుచార్జియు మే మే భరించి పంపెదము. వెంటనే వ్రాయకొరెదము. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరింకనిగ్రామ ఔషధాలయం, 157, బ్రాడ్వే ప్రకాశ్

మొదటివర్గమునకు మంచిముందు

కృష్ణ లా.
వాననలేదు, ఏరుచితేదు,
ప్రవహించును, పులితేపురాదు,
భయము గావు, దినము కాతగిన
కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము
గల అయ్యలగున గర్భ శోధన
గావించును.

శీత వాన, 1 పాను నీనాలు
నీనా 1-కి వెల
ర. 2-8-0, 4-0-0.

శ్రీ జగదాది
లివరు టానిక్.

వైత్యమునకు మంచిముందు.
రోగులకు సంభవించు తల
కొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య
మువలన గలుగు శాధలకును,
అలవతకును, అకలిబాధకును,
వికాసవిహీనతకును అరోచిత
కును, తల తిరుగుటకును, విను
గునకును, అజీర్ణ భేదినిమించిది.
నీనా వెల ర. 1-8-0.

కుల్ హట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి
నను వెంట్రుకలను తక్షణమే
మినమినలాడు నలుపుగా గాని
గోధుమరంగుగా గాని మార్చ
గలదు. స దో ష లి త ము
శాశ్వతము.
ఈ సొల్యూషన్ పై పిట్ట 1-కి
రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

దక్షిణము. ఇ. సిల్ అండు కో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక జేరును దాహరించ గోరెదము
368

తలనూ నున్నిటిలో రాణి యని ప్రసిద్ధమైన కేశవ్ కాంత్ తలనూనె

బుద్ధిగో ఒక బహుమానము జీతెట్టు సంపదకును, దీనియొక్క గుణాతీతములకు మెచ్చి గానియితే ప్రదర్శనములో ఒక
యూరొపావర్తమున మెనురు ప్రదర్శనములో ఒక ప్రాంతాపరికరము కిమిటివారు ఇచ్చియున్నాడు.

మొదటకు చెడుపుకేయకట్టి వైట్ ఆయిల్ ఇందులో కలిపిన దని దుకాపుకేయకట్టివానికి 1000 రూపాయలు బహు
మతిగా నియ్యబడినది.

ఈ తలనూనె ప్రత్యేకముగా ప్రేష్టమైన చెట్లకాయలను కలిపిన పరిమళమైన పూవులనుండియు తయారై జేయబడింది.
ఇది అన్ని వ్యాధి శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వారిటకు తగినది తలవెండ్రుక లూడిపోవుటకు కలిపి వెండ్రుకలు మృదువు
గాను నల్లగాను వెళుగులకు చేయవలెను. ఇది మెడకుట చల్లవనుమిచ్చుచు వెండ్రుకల మూలమును బలముగలిగిగా చేయవలెను.
ఇట్లు యీ గుణ కేశవ్ కాంత్ తలనూనె బహువం దుండు తలనూనె అన్నిటికంటెను మిక్కిలి కవుకయైనది నతీయము
ప్రేష్టమైనది. దీనిని దుకాపుకేయకట్టి తగినది. వ్యాధికింను సాక్షిజిహ్వ సహ కేవల 1 బుడ్డి వెల ర. 0-15-0

ద్వారకదాస్ జగమోహన్ దాస్ అండు కో,

(D1581)

ప్రావైబురు:—ది కేశవ పర్ వ్యూమరి వర్క్సు.

(W578)

హింద్ బటన్ ఫ్యాక్టరీ, మెటల్ వర్క్సు, 146, అబ్దుల్ రహిమాన్ వీధి, బొంబాయి.

Dwarkadas Jagmohandas & Co,

Hind Button Factory & Metal Works.

No. 147 Abdul Behman Street, BOMBAY.

మీ బాయిలర్లు

బోయిలర్లము దనిచెయవలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామ్యూజిషన్"ను
యూపయోగించవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు
పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు
నిచ్చును; ఆపమనున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను
నుంచును. ఈ కామ్యూజిషన్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు
చెడిపోకుండు ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు
దేవతలకే వ్రాయవలయును.

గౌరములగల రము 1-కి రు 26-0-0

రెలయన్ను ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

లిపాలపెట్టె నం 55కి రు

మదరాసు

(ప్రై కామ్యూజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక జేరునూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము)

ఆంధ్ర

ఎంజినీయరింగు కంపెనీ,

ఎంజినీయర్లు, ఐరన్ గ్రాసుఫౌండర్లు,
జగన్నాథపురం, కాకినాడ.

మేము ఆంధ్రదేశమునకు మధ్య నున్న
కాకినాడలో యీ కంపెనీ, ఆంధ్రదేశోప
యోగముకొరకు స్థాపించివాము. ఆంధ్రు
లందరు మమ్మాదరింప ప్రార్థితులు. మావద్ద
అన్నివిధముల యంత్రములు, సామగ్రిలు,
యెంజినీయరింగు సామగ్రిలు, సి మెంటు,
వెంకు, తుకు, కలకముదలగునవి దొరుకును.

తొలుత మమ్మలను సంహించి, మరి
రెండవ చోటునకు వెళ్లుము.

డి. ఎల్. నరసింహ రాజు,

బి.ఎ.వి.ఎస్.సి., ఎ.సి.వి,
(1585) ఎంజినీయరు అండు మేనేజరు.

పంటివైద్యము.

1584

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్లు

12 కన్నులు లేక, ఎన్నూ, మద్రాసు.

ఈ రణవైద్యులు ఏకాంతము చేకవైన పండ్లను కేరళ
దేశమునకి యుండిన సెప్పిలేటంవ పీకీ వేయారు. బలహీన
మైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట సంబంధం వల
దను బంగారుచేత మాయాట, పల్ల (క్రొత్తకట్టుట, ఇంకను
పంటిపంబంధమైన అన్నివ్యాధులను నూతన వైద్యకాస్త్రప్రకా
రము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేయి ముందుకు వచ్చి
యున్నాడు. పంటిని తీయవచ్చును నొప్పి కలిగి తీయబడును.

పాళ్ళపు వేంకటాచలపణ్ణితులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు.

1. **అక్షినిలూరినవా:**—అక్షినిలూరిన వానికొరకు
ఈ అక్షినిలూరిన రసములను నీనా కిమిటివారు నుండే కేసి
వచ్చును సర్వోత్తమమైన సిద్ధాపథము వేంకటాచలపణ్ణితులవారి
సంకల్పముగ బల్కులగును. కవబల్కులను, మూడిరి వాల్కు
బల్కులను, నున్ని పొరలను కేంద్రమునకి నున్ని కునుగును.
నీనా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం. (595)

2. **క్రీనివాన లైలం:**—క్రీనివాన గడ్డకును, కందుల నొప్పి
చావుకును మంచియును. నీనా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇళాం.

3. **కైక్వాన రాసనం:**—దీనిని కిరింజివనకట్టికంజీనే
మాత్రమును కట్టిక (కలరా) కాంతిభేది, కీరభేది, అజీర్ణ
తేనును గుణము కాగలదు. నీనా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం.

4. **బాలనుభోదయనా:**—చిడ్డలకు బలకాశ; తియ్యి
దుండు. మందము, నులబద్దము, అజీర్ణ భేది, కృత్రిమము, కడు
పుష్టియందును. ఆకలితేటంకట మెదలగునది గుణము
కడ్డక పుష్టిగలవారగుయరు. నీనా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇళాం

5. **లోకానుభవార కనూగమాక్రమ:**—చిడ్డలకు కం
కానుదిరినవారికి, బొలింతలకు ఈ త్రును గుణ
గాలి. మందము, కడికము, దగ్గు, అజీర్ణము, కీర
కాకిం, పొరవ్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం,
చిడ్డలము, దుర్బలము మొదలగు యిం
కెక లోగములను గుణములే యిం (801)

150 మాత్రలు గల నీనా 0-4-0

తిమిల కర్పూర 6-కి 1-8-0

" " 12-కి 2-18-0

" " 25-కి 5-8-0

ఈ కైక్వానరాసనం మూడిరి అనునామ గెనుగుక పండ్లను
శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మద్రాసు

